

Годишен Извештај 2013

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
2013

NLB Нов пензиски фонд
Знам зошто.

Содржина

1. Профил на Друштвото	4
2. Основни податоци за НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје	6
3. Корпоративно управување, акционерски капитал и сопственичка структура	13
3.1. Корпоративно управување	13
3.2. Фидуцијарна должност	15
3.3. Кодекс за добро корпоративно управување	15
3.4. Внатешна ревизија	16
3.5. Спонзорства и донации	17
3.6. Награди и признанија	17
3.7. Судски постапки	17
4. Организациона поставеност	19
5. Деловна етика	21
5.1. Етички кодекс	21
5.2. Усогласеност со прописи	21
5.3. Спречување перење пари	21
6. Деловни политики	23
6.1. Политика на вложувања на средствата на Друштвото со цел одржување и поддршка на успешноста во работењето на Друштвото	23
6.2. Политика на дивиденди	23
6.3. Политика на односот на долгорочниот долг спрема основната главнина	23
6.4. Големи зделки	23
7. Показатели за движење на пазарите на капитал во 2013 година	25
7.1. Странски пазари на капитал	25
7.2. Домашни пазари на капитал	26
7.3. Макро економски случувања во 2013 година	28

8. Резултати од работењето	31
8.1. Продажба	31
8.2. Маркетинг и ПР Активности	32
8.3. Агентска мрежа	33
8.4. Управување со средствата на задолжителниот пензиски фонд	34
8.5. Управување со средствата на доброволниот пензиски фонд	39
9. Управување со ризици	45
9.1. Управување со ризиците на Друштвото	45
9.2. Управување со ризиците на Фондовите	46
10. Информатичка технологија	48
10.1. Сигурност на информацискиот систем	48
11. Управување со човечки ресурси	50
11.1. Развој и обука на вработените	50
11.2. Систем на внатрешно информирање базиран на веб (ИНФОНЕТ)	51
11.3. Студентски практики	51
12. Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2013 година	
Со Извештај на независниот ревизор	53

1. Профил на Друштвото

НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје е првото друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови во Република Македонија. Основано во 2005 година како друштво за управување со задолжителен пензиски фонд, а од 2009 година ја проширува дејноста и добива дозвола за управување со првиот доброволен пензиски фонд.

Друштвото управува со Отворениот задолжителен пензиски фонд НЛБ Пензиски фонд и Отворениот доброволен пензиски фонд НЛБ Пензија плус.

Друштвото е член на НЛБ Групацјата. Негови акционери се Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана и НЛБ Тутунска банка АД Скопје. Членството во Групацјата и корпоративниот бренд на НЛБ носат посебен квалитет во работењето на Друштвото, којшто подразбира трансфер на знаење, искуство и технологија меѓу членките на Групацјата.

Од основањето до денес Друштвото остварува континуиран раст и унапредување во сите сегменти во работењето што се должи на воспоставената корпоративна култура, создавањето сопствена традиција поддржана со брендот на НЛБ, ангажирањето на професионалниот кадар и современата информатичка технологија.

Поаѓајќи од својата примарна дејност, Друштвото посветува особено внимание на непосредна презентација на понудата на своите продукти, задолжително и доброволно пензиско осигурување, како и континуираното проширување и унапредување на услугите што ги нуди на своите членови. Инвестирањето на средствата на пензиските фондови, претставува примарна одговорност на добро организиран и високостручен тим. Друштвото е долгорочно определено во процесот на управувањето со средствата на пензиските фондови да обезбеди приноси од инвестирањето што ќе ги зголемат заштедите за посигурна и постабилна иднина на членовите.

Визија

Нашата визија е да бидеме еден од предводниците на реформираниот пензиски систем во Република Македонија и заедно со останатите институции, да придонесеме за подобрување, успешност и развој на пензискиот систем кој претставува спој на социјални и финансиски аспекти и има исклучително значење за поединецот, компаниите и општеството во целина.

Мисија

Нашата мисија е да бидеме сигурно и доверливо Друштво кое воспоставува високи стандарди на квалитет во работењето во областа на пензиското осигурување и обезбедува домаќинско управување со имотот на своите членови.

Основни податоци за НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје

2. Основни податоци за НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје

Адреса:	Ул. Мајка Тереза бр. 1 Скопје
Телефон:	02/ 5100285, 02/15 500. Факс 02/3236 989
ЕМБ на фирмата:	5989434
Даночен Број:	4030005551006
Жиро Сметка:	210-059894340105
Деловна банка:	НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Датум на издавање на дозволи:

- Одлука за формирање на друштво за управување со пензиски фондови од 04.04.2005 година, издадена од страна на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување.
- Одлука за управување со пензиски фонд „Нов пензиски фонд“ – отворен пензиски фонд од 09.06.2005 година, издадена од страна на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување.
- Одлука за полноважност на услов но одобрение за управување со доброволен пензиски фонд од 03.06.2009 година, издадена од страна на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување.

Структура на сопственост:

- Нова Љубљанска банка ДД Љубљана, Република Словенија со 51% од основачкиот капитал и
- НЛБ Тутунска Банка АД Скопје, Република Македонија со 49% од основачкиот капитал.
- Основачкиот капитал на Друштвото изнесува 2,12 милиони евра.
- Дејност: 66.30 –дејности на управување со фондот.

Овластен Надворешен ревизор на работењето на Друштвото за 2013 година е Друштвото Ернст и Јанг Овластени ревизори ДОО, Скопје.

Овластен Надворешен ревизор на задолжителниот пензиски фонд за 2013 година е Друштвото Ернст и Јанг Овластени ревизори ДОО, Скопје.

Овластен Надворешен ревизор на доброволниот пензиски фонд за 2013 година е Друштвото Ернст и Јанг Овластени ревизори ДОО, Скопје.

Табела 1 – Извештај за сеопфатна добивка по локални прописи

	Година завршена на 31 декември	
	2013	2012 во илјади ЕУР
Приходи од управување со фондови	2.262	2.040
Приходи од надоместок од придонеси	1.223	1.177
Приходи од надоместок од управување	1.039	863
Приходи од надоместок за премин	-	-
Расходи од управување со фондови	(621)	(596)
Расходи за МАПАС	(253)	(236)
Расходи за чувар на имот	(148)	(116)
Расходи за ПИОМ	(14)	(29)
Трошоци за трансакции	(17)	(16)
Трошоци за маркетинг	(119)	(85)
Трошоци за агенти	(68)	(113)
Останати трошоци од управување со фондови	(1)	(1)
Добивка од управување со фондови	1.641	1.444
Приходи од камати на вложувања во депозити	245	236
Приходи од вложувања во хартии од вредност	51	30
Останати приходи	42	10
Материјални трошоци	(252)	(290)
Трошоци за вработени	(668)	(714)
Амортизација	(40)	(43)
Останати нематеријални расходи	(75)	(59)
Бруто добивка	943	615
Данок на непризнаени расходи	(6)	(9)
Нето добивка за годината	937	605
Нето добивка /(загуба) од повторно вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба	1	(8)
Друга нето сеопфатна добивка	1	(8)
ВКУПНА НЕТО СЕОПФАТНА ДОБИВКА	938	597
Финансиски показатели		
ROA пред данок	21,0%	16,7%
ROA по данок	20,9%	16,5%
ROE пред данок	21,9%	17,4%
ROE по данок	21,8%	17,2%
CIR	55,1%	66,0%

Табела 2 - Извештај за сеопфатна добивка по меѓународни сметководствени стандарди и меѓународни стандарди за финансиско известување (МСС и МСФИ)

	Година завршена на 31 декември	
	2013	2012
	во илјади ЕУР	
Приходи од управување со фондови	2.262	2.040
Приходи од надоместок од придонеси	1.223	1.177
Приходи од надоместок од управување	1.039	863
Приходи од надоместок за премин	-	-
Расходи од управување со фондови	(684)	(609)
Расходи за МАПАС	(253)	(236)
Расходи за чувар на имот	(148)	(116)
Расходи за ПИОМ	(14)	(29)
Трошоци за трансакции	(17)	(16)
Трошоци за маркетинг	(119)	(85)
Трошоци за агенти	(131)	(126)
Останати трошоци од управување со фондови	(1)	(1)
Добивка од управување со фондови	1.578	1.431
Приходи од камати на вложувања во депозити	245	236
Приходи од вложувања во хартии од вредност	51	30
Останати приходи	65	44
Материјални трошоци	(252)	(290)
Трошоци за вработени	(694)	(738)
Амортизација	(40)	(43)
Останати нематеријални расходи	(82)	(68)
Бруто добивка	871	602
Данок на непризнаени расходи	-	-
Нето добивка за годината	871	602
Нето добивка /(загуба) од повторно вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба	1	(8)
Друга нето сеопфатна добивка	1	(8)
ВКУПНА НЕТО СЕОПФАТНА ДОБИВКА	872	594
Финансиски показатели		
ROA пред данок	17,2%	14,1%
ROA по данок	17,2%	14,1%
ROE пред данок	18,0%	14,8%
ROE по данок	18,0%	14,8%
CIR	56,5%	66,0%

Табела 3 - Споредбени избрани финансиски податоци за работењето на Друштвото за 2013 година по локална регулатива и по МСС/МСФИ и причини за разликите

Избрани финансиски податоци	Локална регулатива	МСС/МСФИ	Разлика (локална регулатива/ МСС-МСФИ) во илјади ЕУР
Вкупни приходи	2.600	2.623	-23
Вкупни расходи	1.657	1.752	-95
Данок на непризнаени расходи	6	-	6
Нето добивка од тековното работење	937	871	66
Вкупен капитал	4.759	5.243	-484
Вкупни средства	4.962	5.472	-510
Вкупни обврски	203	229	-26
ROA пред данок	21,0%	17,2%	3,8 п.п.
ROA по данок	20,9%	17,2%	3,7 п.п.
ROE пред данок	21,9%	18,0%	3,9 п.п.
ROE по данок	21,8%	18,0%	3,8 п.п.
CIR	55,1%	56,5%	-1,4 п.п.

Разликите во финансиските податоци по локална регулатива и по МСС/МСФИ произлегуваат од следното: за целите на финансиско известување по МСС/МСФИ и за изработката на консолидираните финансиски извештаи на НЛБ Групацијата, Друштвото вонкниговодствено евидентира трошоци по основ на резервации за неискористени денови од годишен одмор, приходи по основ укинување на резервации за неискористени денови од годишен одмор од мината година и врши разграничување на агентските трошоци за надоместоци и бонуси за склучени договори за членство во задолжителниот фонд.

Обраќање на Претседателот на Управен одбор

Почитувани акционери,

Во 2013 година системот на капитално финансирано пензиско осигурување продолжи да се развива стабилно во рамките кои се трасирани со пензиската реформа.

Членството во задолжителните пензиски фондови достигна бројка од над 350.000 члена, растот на средствата е евидентен и на крајот на годината тие изнесуваат над 435 милиони евра. Доброволните пензиски фондови се развиваат побавно, имаат над 18.500 члена, преку професионални и индивидуални сметки и акумулација на средства од над 5 милиони евра.

Работењето на Друштвото во 2013 година беше прилагодено на економските случувања во земјата и пошироко. И покрај намалувањето на влезната провизија кај задолжителниот пензиски фонд од 4% на 3,75%, како и намалување на управувачка провизија од 0,05% на 0,045% (и двете со примена од 01.06.2013 година), Друштвото оствари одличен финансиски резултат, нето добивка во износ од над 57,6 милиони денари, или 937 илјади евра, што претставува зголемување од 55% споредено со претходната година, со поврат на капиталот по данок (РОЕ) од 21,8%.

Давор Вукадиновиќ - Претседател на Управниот одбор

Заклучно со 31.12.2013 година, капиталот на Друштвото изнесува 4,7 милиони евра. Исто така кон крајот на 2013 година, Друштвото ја надмина вредноста под управување во двата пензиски фонда од 200 милиони евра.

Во Отворениот задолжителен пензиски фонд НЛБ Пензиски фонд имаме 13.071 нови членови, а бројот на вкупно членство на крајот од годината изнесуваше 166.329 членови, со што се продолжи трендот на растење.

Нето вредноста на средствата што се акумулирани во Отворениот задолжителен пензиски фонд НЛБ Пензиски фонд на 31.12.2013 година изнесува 12.447,87 милиони денари, односно 202,38 милиони евра. Седумгодишната номинална стапка на принос кај ОЗПФ НЛБ Пензиски фонд изнесува 5,20%, а реалната стапка на принос за истиот период изнесува 2,16%.

И во Отворениот доброволен пензиски фонд НЛБ Пензија плус забележуваме пораст, каде што членството се зголеми за 1.001 нов член, со што на 31.12.2013 година во овој фонд членуваа 6.353 членови. Нето средствата акумулирани во овој фонд на крајот на минатата година изнесува 164,08 милиони денари, односно 2,68 милиони евра.

Номиналната стапка на принос за период од 31.12.2009 до 31.12.2013 година, кај ОДПФ НЛБ Пензија плус изнесува 6,08%, додека реалната стапка на приносот за истиот период изнесува 3,00%.

Во своето професионално работење и управување, НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје и понатаму ќе се стреми кон исполнување на своите приоритети: остварување на позитивен финансиски резултат, контрола на трошоците, зголемување на капиталот и обезбедување на законски минимален износ на капитал од сопствени извори, зголемувањето на бројот на членството во двата фонда, зголемување на вредноста на средствата што се акумулираат во фондовите како и задржување на стабилноста и сигурноста на Друштвото и Фондовите.

Во делот на инвестирањето и понатака ќе се фокусираме кон сигурно и стабилно инвестирање на средствата на фондовите.

НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје и во иднина ќе работи во полза на акционерите и членовите на пензиските фондови согласно своите деловни политики и интерни акти, начелата на добро корпоративно управување, транспарентност и почитувајќи ги принципите на фидуцијарната должност.

Со почит,
Давор Вукадиновиќ
Претседател на Управен одбор

Менаџерска структура

Управен одбор

Давор Вукадиновиќ	Претседател на Управниот одбор
Петер Велкаврх	Заменик претседател на Управен одбор
Мира Шекутковска	Член на Управен одбор

Директори на Сектори

Сузана Несторова	Директор за Сектор за внатрешна ревизија
Петар Талески	Директор на Сектор за продажба, а од 10.05.2013 година Директор на Сектор за управување со ризици и позадински операции

Корпоративно управување,
акционерски капитал и
сопственичка структура

3. Корпоративно управување, акционерски капитал и сопственичка структура

3.1. Корпоративно управување

Корпоративното управување во Друштвото претставува збир на правила со кои се уредуваат начинот, постапките и процесите преку кои Управниот, Надзорниот одбор, лицата со посебни овластувања и одговорности и раководните лица во Друштвото, донесуваат одлуки во врска со управувањето на Друштвото, ОЗПФ НЛБ Пензиски фонд и ОДПФ НЛБ Пензија плус и начинот како се следи имплементацијата на тие одлуки.

Целта на доброто корпоративно управување е обезбедување одговорност и транспарентност во работењето на Друштвото, создавање на доверба меѓу Управниот и Надзорниот одбор и заинтересираните субјекти особено членовите на пензиските фондови и подобрување на ефикасноста на работењето на Друштвото и пензиските фондови.

Собрание на акционери.

Во текот на 2013 година беа одржани три седници.

Годишното собрание беше одржано на 26.03.2013 година при што Собранието ги усвои редовните точки за работа.

На Собрание одржано на 03.07.2013 година беше усвоена Одлука за измена и дополнување на Статутот на Друштвото.

На Собранието одржано на 10.09.2013 година беше усвоена Одлука за избор на Ќенан Идризи за независен член на Надзорен одбор и Одлука за резимбор на Јорданка Грујоска за член на Надзорен одбор на Друштвото.

Надзорен одбор.

Водечката улога во рамките на системот на корпоративното управување ја има Надзорниот одбор кој ги дефинира мисијата и целите на Друштвото, ги застапува интересите на Друштвото, обезбедувајќи заштита на акционерите. Надзорниот одбор врши контрола и надзор врз управувањето со Друштвото и пензиските фондови што го врши Управниот одбор, одговорен е да обезбеди добро работење, управување и стабилност на Друштвото и пензиските фондови, одговорен е за утврдување на стратегијата на Друштвото и пензиските фондови, навремено и точно финансиско известување на МАПАС, утврдување на деловните приоритети и насочување на Управниот одбор.

Во 2013 година, Надзорниот одбор одржа 9 седници од кои 1 беше одржана во деловните простории на Друштвото, 5 беа со користење на телефонска конференциска врска за спроведување на состанок и 3 коресподентски седници. Надзорниот одбор работеше и одлучуваше согласно Статутот на Друштвото и Деловникот за работа на Надзорниот одбор при што одлуките ги донесуваше едногласно. На коресподентските седници одлуките ги донесуваше со согласност од сите членови на Надзорниот одбор. На седниците, членовите на Надзорниот одбор активно учествуваа во работата, слободно ги изразуваат своите ставови и мислења во врска со дневниот ред и другите прашања и отворено дискутираа за искажаните ставови.

Во текот на 2013 година, Надзорниот одбор на Друштвото го сочинуваа 4 (четири) членови, од кој еден независен и тоа:

1. Аљоша Уршич - Претседател на Надзорен одбор и Претседател на Управниот одбор на Скупна дд Љубљана - пензиско друштво;
2. Мојца Осолник Видемшек – Член на Надзорен одбор и Директор на Сектор за капитални инвестиции и надзор во Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана и помошник Директор на Дирекција за корпоративно и деловно управување со НЛБ Групаацијата;
3. Јорданка Грујоска - Член на Надзорен одбор и Директор на Сектор за логистика во НЛБ Тутунска банка АД Скопје;
4. Марку Или - Независен член на Надзорен одбор и Член на Управен одбор на Унија финансиска Скопје ДОО Скопје до 10.09.2013 година;
5. Ќенан Идризи - Независен член на Надзорен одбор и Директор на Сектор за средства и ликвидност во Македонска Банка за поддршка на развојот АД Скопје, од 27.09.2013 година.

Надзорниот одбор на Друштвото е составен од најмалку четири члена кои ги избира Собранието на акционери кои по изборот треба да бидат одобрени од страна на МАПАС, при тоа водејќи грижа за балансиран состав, експертски знаења и адекватна персонална квалификација на членовите. Најмалку еден од членовите на Надзорниот одбор е независен член.

Управен одбор на Друштвото.

Управниот одбор го претставува и застапува Друштвото и пензиските фондови и раководи со нивната работа и има најшироки овластувања во управувањето, вршењето на сите работи поврзани со водењето на работите, тековните активности и дејствува во сите околности од име на Друштвото и пензиските фондови во рамките на предметот на работењето, освен за оние за кои е потребна согласност од Надзорен одбор.

Управниот одбор работи и одлучува на редовни седници кои се одржуваат најмалку еднаш месечно. Покрај редовните седници, Управниот одбор одлучуваше и секојдневно со одлуки надвор од седница. Во 2013 година Управниот одбор одржа 38 седници.

Членовите на Управниот одбор ги избира Надзорниот одбор согласно законските критериуми. Во тековната година, Управниот одбор беше составен од:

Давор Вукадиновиќ – Претседател на Управен одбор, дипломиран економист
 Петер Велкаврх – Заменик претседател на Управен одбор, дипломиран економист;
 Мира Шекутковска – Член на Управен одбор, дипломиран економист и положен испит за инвестициски советник.

Управниот одбор ги извршуваше надлежностите предвидени со Статутот на Друштвото и Деловникот за работење и надлежност на Управниот одбор, се грижеше за тековното работење на Друштвото, воспоставување на структура на добро корпоративно управување, ги извршуваше одлуките на Собранието и на Надзорниот одбор и се грижеше за нивно спроведување, донесува општи акти, ја утврдува стратегијата, деловната политика и годишниот план на Друштвото, го контролираше инвестирањето на средствата на Друштвото и пензиските фондови. Понатаму, Управниот одбор се грижеше за обезбедување на услови за работењето на Друштвото во согласност со прописите, управување и следење на ризиците на кои е изложено Друштвото во работењето.

Одбор за управување со инвестиции на Отворен задолжителен пензиски фонд НЛБ Пензиски фонд и Отворен доброволен пензиски фонд НЛБ Пензија плус.

Одборот е постојно, стручно, консултативно, координативно и советодавно тело на Управниот одбор, што Управниот одбор го формира од редот на своите членови и други лица. Во составот на Одборот за управување со инвестиции се именувани лица со високо стручни познавања од областа на инвестирањето и управувањето со ризиците.

Одборот за инвестиции работи на седници кои се одржуваат најмалку еднаш месечно. Во текот на 2013 година Одборот одржа 12 седници.

Одборот за инвестиции ги следеше и анализираше: информациите за состојбите на финансиските пазари и пазарот на капитал во Република Македонија, ЕУ, земјите членки на ОЕЦД и пошироко, основните показатели за управувањето со инвестициите на фондовите, структурата на инвестициското портфолио на фондовите, ризиците поврзани со инвестирањето на средствата, законски и интерно поставени лимити за инвестирање на средствата.

3.2. Фидуцијарна должност

Членовите на Управен одбор, Надзорен одбор, раководно лице и орган на Друштвото имаат фидуцијарна должност да работат единствено во корист на интересите на членовите и на пензионираниите членови на пензиските фондови со кои управува Друштвото, која ја спроведуваат со примена на високи стандарди на етика и интегритет и без конфликт на интереси.

Друштвото обезбедува примена на фидуцијарната должност од стана на секој вработен и ангажирано лице во Друштвото.

3.3. Кодекс за добро корпоративно управување

Правилата за добро корпоративно управување, пропишани во Правилникот за начинот на добро корпоративно управување на пензиското друштво донесен од страна на МАПАС, во целост се применуваат во работењето на Друштвото.

Друштвото има донесено Кодекс за добро корпоративно управување во кој се пропишани правила, стандарди и принципи согласно кои се воспоставени практики на добро корпоративно управување во Друштвото.

Друштвото има воспоставено ефикасен систем на поплаки од членовите на пензискиот фонд, систем за контрола на усогласеност на работењето на Друштвото и пензиските фондови со прописите, систем на идентификација, мерење и управување со ризици во работењето.

Водејќи се од правилата и стандардите за управување и раководење на органите, Друштвото го зголемува нивото на доверба кај вработените, членовите и потенцијалните членови на пензиските фондови со кои управува.

3.4. Внатрешна ревизија

Внатрешната ревизија во НЛБ Нов Пензиски Фонд АД Скопје е организирана како независен организационен дел, функционално и организациски издвоен од останатите делови на Друштвото, непосредно одговорен за својата работа пред Надзорниот одбор на Друштвото. Внатрешната ревизија на НЛБ Нов Пензиски Фонд ги извршува своите активности во согласност со законската регулатива за пензиски фондови, етичкиот Кодекс, меѓународните стандарди за внатрешна ревизија и своите интерни акти.

Основната цел на работењето на внатрешната ревизија е преку своите прегледи да обезбеди превентивна, целосна и континуирана контрола на работењето на Друштвото и Фондовите, да даде разумно уверување на Управниот и Надзорниот одбор дека Друштвото и Фондовите работат согласно законските, подзаконските и интерните акти, дека сметководствената евиденција и финансиските извештаи на Друштвото и Фондовите се точни и потполни, дека воспоставениот систем на внатрешни контроли и управувањето со ризиците адекватно и ефикасно делува.

Внатрешната ревизија ги спроведуваше контролните активности во 2013 година врз основа на Годишниот план за работа. Планирањето на ревизорските прегледи првенствено беше засновано на анализа и оценка на ризиците на сите процеси карактеристични за Друштвото и Фондовите.

На почетокот на 2013 година, внатрешната ревизија издаде Мислење за квалитетот на внатрешниот контролен систем за 2012 година на ниво на Друштво, а и по поединечни процеси.

На крајот на годината, внатрешната ревизија го изработи Годишниот план на ревизорски прегледи за 2014 година, и истиот беше усвоен од страна на Надзорниот Одбор.

Во текот на 2013 година, Секторот за внатрешна ревизија изврши вкупно 4 (четири) планирани редовни ревизиски прегледи. Вонредни прегледи немаше. После секој завршен преглед, внатрешната ревизија доставуваше конечни ревизорски извештаи до Управниот одбор и ревидираните организациони единици во кои укажуваше на одредени слабости, недостатоци и можни ризици, препорачуваше мерки за нивно отстранување или ублажување, даваше предлози за одредени подобрувања на ефективност на процесите, контролните системи и општата ефикасност на работење на Друштвото и Фондовите.

За позначајните констатации, ризици и препораки од ревизорските прегледи, на квартална основа го известуваше Надзорниот одбор на Друштвото, како и за тековниот статус на отворените препораки, мерките и активностите на Управниот одбор за нивна реализација.

Врз основа на наодите до кои дојде внатрешната ревизија при спроведување на ревизорските прегледи во 2013 година, разумно се увери дека системот на внатрешни контроли и управувањето со ризиците во ревидираните подрачја на Друштвото и Фондовите генерално, се добри.

Во 2013 година истотака беше спроведена надворешна контрола на примената на Законот за заштита на лични податоци во Друштвото, од која произлезе позитивно Мислење дека Друштвото генерално ги исполнува барањата за заштита на лични податоци, согласно прописите за заштита на лични податоци.

3.5. Спонзорства и донации

Во текот на 2013 година Друштвото спонзорираше одржување на неколку настани на кои истовремено ја искористи приликата за пошироко информирање на присутните и пошироката јавност во врска со реформираниот пензиски систем и понудата на продукти, при што особено беше ставен акцент на доброволното пензиско осигурување.

3.6 Награди и признанија

На НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје му беше доделено Национално признание за општествено одговорни практики – плакета за 2012 година, во категоријата Етичко управување за проектот Добро корпоративно управување, на свеченото доделување на Националната награда за најдобри општествено одговорни практики на македонските претпријатија во 2012 година кое се одржа на 23.април.2013 година, од страна на Координативното тело за општествена одговорност на претпријатијата, заедно со Министерство за економија.

Доделеното признание за проектот покажа дека успешни биле заложбите на Друштвото и на НЛБ Групацијата преку имплементација на принципите за добро корпоративно управување да изгради цврста внатрешна структура, професионализам во работењето и успешно управување со пензиските фондови.

3.7 Судски постапки

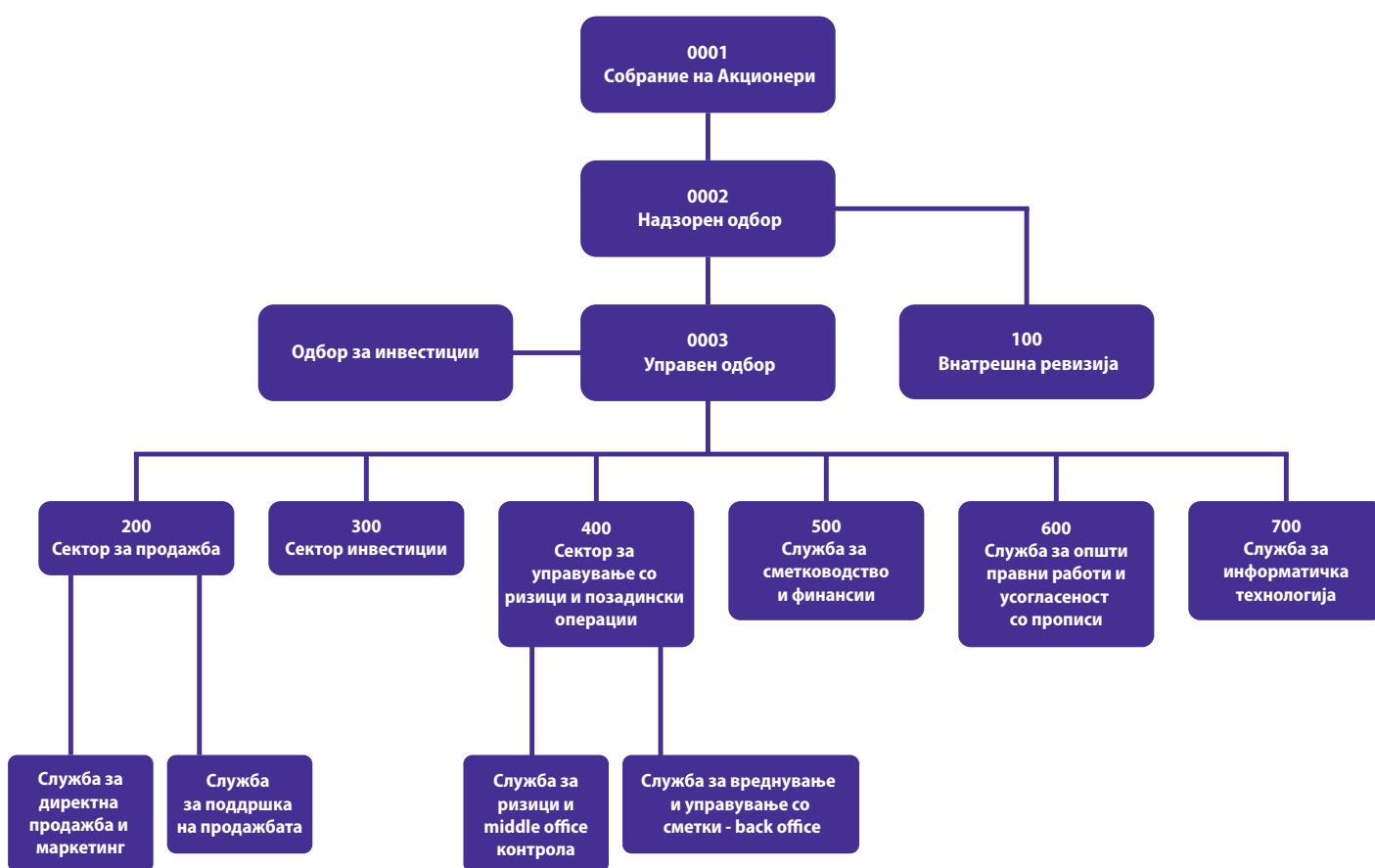
Во 2013 година Друштвото соработуваше со Адвокатската канцеларија Б.Радојчиќ . На 31.12.2013 година нема судски постапки во тек против Друштвото и одговорните лица на Друштвото.

Организациона поставеност

4. Организациона поставеност

Организационата поставеност на Друштвото е предмет на континуирана проценка на Управниот одбор кој го следи работењето и донесува одлуки за реорганизирање во зависност од оперативните потреби. Актуелната организациона структура на Друштвото е следна:

Деловна Етика

5. Деловна етика

5.1. Етички кодекс

Етичкиот кодекс на Друштвото ги опфаќа највисоките стандарди на интегритет, професионалност, морални принципи и правилата на однесување на членовите на Надзорен одбор, Управен одбор, лицата со посебни овластувања и одговорности, раководните лица и вработените во Друштвото.

Во Друштвото е воспоставен ефикасен систем на контрола на усогласеноста во работењето со прописите. Со истиот се осигурува соодветна примена на прописите во работењето, а воедно се намалуваат ризиците од неусогласеност во работењето со законската регулатива.

Друштвото ги презема и сите потребни мерки за спречување на злоупотреба на информациите добиени како резултат на службената положба од страна на лицата кои имаат пристап до информации за инвестирање на средствата на пензиските фондови.

5.2. Усогласеност со прописи

Во Друштвото има воспоставено ефикасен систем на контрола на усогласеноста во работењето на Друштвото и пензиските фондови со прописите, по пат на старателство на прописите.

Друштвото во 2013 година усвои:

Политика за обезбедување и контрола на усогласеност на работењето на Друштвото и пензиските фондови со прописите и интерните акти

Процедура за обезбедување и контрола на усогласеност на работењето на Друштвото и пензиските фондови со прописите и интерните акти

Друштвото води политика која овозможува брзо откривање појави на законска неусогласеност и донесување благовремени и ефикасни мерки за нивно отстранување.

5.3. Спречување перење пари

Друштвото има усвоено и применува Програма за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело, одржува обуки од таа област, соработува со надлежните институции и во целост ги има имплементирано сите инструменти кои произлегуваат од законската регулатива и се однесуваат на ефикасно откривање и спречување перење пари. Целта на Друштвото е да оневозможи доброволниот пензиски фонд со кој управува да биде искористен за спроведување на нелегални активности.

Деловни Политики

6. Деловни политики

6.1. Политика на вложувања на средствата на Друштвото со цел одржување и поддршка на успешноста во работењето на Друштвото

Друштвото ги инвестира своите слободни парични средства согласно законската регулатива и интерните акти. Законската регулатива ги дефинира видовите на инструменти во кои Друштвото може и видовите на инструменти во кои Друштвото не смее да ги инвестира своите средства. Слободните средства на Друштвото се инвестирани во должнички инструменти издадени од државата и банкарски депозити.

Основните принципи при вложувањето на средствата на Друштвото се: сигурност на средствата, диверзификација на ризикот и одржување на адекватна ликвидност на Друштвото. Основна цел на инвестирањето на средствата на Друштвото е долгорочно остварување принос со истовремено одржување на прифатлива стапка на ризик.

6.2. Политика на дивиденди

Усвојувањето на Годишната сметка и Годишниот извештај за работењето на Друштвото е предмет на расправа и одлучување на Годишното собрание на акционери на Друштвото.

По разгледување и усвојување на Годишната сметка и Годишниот извештај, Собранието на акционери одлучува за распоредување на добивката и за покривање на загубите.

Собранието на акционери може да одлучува за распределба на дел од нето добивката на име дивиденда дури откако ќе се покријат загубите од минати години и законските и статутарните резерви во согласност со закон и статут.

6.3. Политика на односот на долгорочниот долг спрема основната главнина

Во пасивата на Друштвото на ден 31.12.2013, обврските учествуваат со 4%, од кои најголем дел се краткорочни обврски.

Односот на долгорочниот долг на Друштвото спрема основната главнина во 2013 година изнесуваше 0,5% и се очекува овој однос да се задржи и во наредниот период.

6.4. Големи зделки

Друштвото во 2013 година немаше зделки со кои стекнува или оттуѓува имот на Друштвото чија вредност изнесува над 20% од книговодствената вредност на имотот на Друштвото определена врз основа на последните финансиски извештаи на Друштвото.

Показатели за движение на пазарите на капитал во 2013 година

7. Показатели за движење на пазарите на капитал во 2013 година

7.1. Странски пазари на капитал

Генералниот тренд на сеуште силна експанзивна монетарна политика која се спроведува со различни мерки во скоро сите позначајни глобални економии и креира исклучителна ликвидност, најмногу придонесе за високите приноси на пазарите на капитал во изминатата година. Така, S&P500 индексот порасна за 29,09% додека Dow Jones Industrial Average индексот забележа раст од 25,95%. Јапонскиот индекс имаше најсилен раст во однос на останатите глобални индекси и тоа од 52,42%. Европските индекси истотака имаа добар резултат под влијание на подобрувањето на водечките (leading) и заостанувачките (lagging) индикатори за реалната економија. DAX индексот порасна за 22,8%, CAC за 17,43%, FTSEMIB порасна за 12,28%, додека шпанскиот IBEX за 21,24%.

Експанзивната монетарна политика преку откуп на обврзници од страна на централните банки и ниски каматни стапки се задржа во текот на целата година. Експанзивната монетарна политика придонесе за засилен раст на економските индикатори во САД и стабилизација и послаб раст на економските индикатори во Европа.

Може да се заклучи дека во САД, под влијание на експанзивната монетарна политика има значајно подобрување на макроекономските параметри, а најмногу на пазарот на недвижности и пазарот на трудот. Водечките индикатори се повисоки во однос на минатата година и покажуваат идна експанзија на економијата. Стапката на невработеност во САД е намалена во однос на почетокот од годината и изнесува 6,7%.

Во текот на изминатата година забележлива е стабилизација на заостанувачките индикаторите во ЕУ и значително подобрување на водечките индикатори, сентиментот на инвеститорите и менаџерите. Во последните три месеци од годината има подобрување кај индустриското производство, малопродажбите и довербата на потрошувачите, но таа е сеуште ниска, заради зголемената стапка на невработеност. Невработеноста, според последните објавени податоци изнесува 12,1% и е зголемена во однос на крајот од претходната годината за 0,2 п.п. Инфлацијата е сеуште на многу ниско ниво под влијание на намалената побарувачка заради падот на расположливиот приход на населението во некои од земјите во ЕУ.

Во текот на годината во САД беа актуелни настаните во врска со активирањето на т.н. “sequester” со кој се очекуваше да се заштедат околу 85 милјарди долари годишно во буџетот на САД. На почетокот на октомври актуелно беше замрзнувањето на јавните трошења на американската влада, заради непостигнување договор во Конгресот за поместување на нивото на јавниот долг на американската влада. Кон средината на месецот беше постигнат консензус расправата за висината на долгот да биде поместена за месец февруари 2014 година.

Федералните резерви на САД го задржа ставот за продолжување на експанзивната монетарна политика, но во месец декември го намали откупот на обврзници за 10 милијарди долари месечно заради подобрување на економските индикатори во економијата што претставуваше мало изненадување кај аналитичарите.

ЕЦБ направи дополнително намалување на каматната стапка и тоа во две сесии ја спушти референтната каматна стапка од 0,75% на 0,25%. Истотака не беше исклучена можноста од дополнителни експанзивни монетарни мерки ако се случи влошување на економските индикатори во рамките на Унијата.

Од почетокот на годината стапи на сила фискалниот пакт помеѓу членките на Европската Унија со кој се воведува посилна фискална дисциплина. Дополнително, во рамките на европската унија успешно течеше процесот за формирањето на банкарската унија и единствена институција за супервизија на банкарскиот сектор.

Јапонската Централна Банка промовираше силна експанзивна монетарна политика со што јапонската влада сака да стави крај на трендот на дефлација во јапонската економија. Таа мерка доведе до силен раст на јапонскиот берзански индекс и девалвација на јенот. Кредитната агенција Fitch го намали кредитниот рејтинг на Велика Британија од AAA на AA+. Имаше и намалување на кредитниот рејтинг на Франција од страна на Fitch од AAA на AA-, како и намалување на рејтингот на Р. Македонија од страна на агенцијата Standard & Poors од BB на BB-.

Единствено помал раст од очекуваниот имаа земјите во развој и нивните берзански индекси забележаа полоши резултати во однос на оние од развиените земји. Показателите за Кинеската економија во последните неколку месеци се доста волатилни и не може да се заклучи дека постои тренд на забрзан раст како во изминатите години. Се превземаат различни реформски мерки за поголема либерализација на пазарите, вклучително и пазарите на капитал со цел повторно да стимулира засилен економски раст преку стимулирање на инвестициите и подобрување на домашната побарувачка.

Од регионалните индекси единствено, Sofix индексот имаше значителен раст и тоа од 43%. Индексот CROBEX имаше раст од 2,26%, додека индексот BELEX 15 забележа пад од - 5,52%.

Под влијание на изразената експанзивна монетарна политика во САД и подобрување на економските индикатори во ЕУ, еврото имаше раст во однос на доларот од 4,56%.

7.2. Домашни пазари на капитал

7.2.1. Примарен пазар на државни хартии од вредност и пазар на пари

Отсуството на корпоративниот сектор на примарниот пазар на пари беше карактеристика и за 2013 година, а благајничките и државните записи и понатаму останаа единствени финансиски инструменти на пазарот.

Во текот на првата половина од 2013 година, во услови на стабилен макроекономски амбиент и намалени фреквенции на аукции, дојде до намалување на каматната стапка на благајничките записи на 3,25%. Намалената фреквенција на одржани аукции и намалувањето на референтната каматна стапка, придонесе банките голем дел од својата ликвидност да ја пренасочат од благајнички кон државни записи.

Министерството за финансии и во 2013 година продолжи со праксата на одржување на аукции по принципот „тендер со износи и фиксна каматна стапка“, а побарувачката за овие хартии од вредност и понатаму се одржуваше на релативно високо ниво. Во текот на 2013 година се одржаа аукции на тримесечни, шестмесечни и дванаесет месечни државни записи, со и без девизна клаузула, а каматната стапка кај сите рочности забележа надолна корекција (намалување од 0,40 до 1,00 п.п.).

Во последните три квартали од 2013 година Министерството за финансии не одржа аукција на тримесечни записи, а својата потреба за ликвидност ја обезбедуваше со аукции на записи со рочност од шест и дванаесет месеци. Со исклучувањето на три-месечните записи носителите на фискалната политика успеаа да ги пренасочат пазарните учесници од хартии од вредност со пократки рочности кон хартии од вредност со подолга рочност. Во вакви услови каматната стапка на дванаесет месечните државни записи претрпе значајна надолна корекција, и на последната аукција стапката изнесуваше 3,60% без девизна клаузула и 3,40% со девизна клаузула. Кај шест месечните државни записи каматните стапки изнесуваа 3,15% без девизна клаузула и 3,10% со девизна клаузула.

7.2.2. Секундарен пазар на пари

Меѓубанкарскиот пазар на депозити, според остварениот промет, и понатаму е главен сегмент на секундарниот пазар на пари, со доминантно учество на депозитите со рочност од еден ден т.е. на депозитот преку ноќ.

Вкупниот промет на пазарот преку шалтер и во текот на 2013 година остана на релативно ниско ниво. Отсуството на компаниите од реалниот сектор и скромната понуда на инструменти придонесе на пазарот да доминираат банките, тргувајќи претежно со државни записи.

Каматните стапки на меѓубанкарскиот пазар на депозити, во текот на 2013 година, забележаа благо намалување, и во моментот каматната стапка за депозит преку ноќ изнесува 1,80%, на една недела 2,21%, на месец дена 2,82%, на три месеци 3,29%, на шест месеци 3,80%, на девет 4,29% и на дванаесет месеци 4,79%.

7.2.3. Пазар на капитал

Почетокот на 2013 година беше позитивен за македонските акции, а во месец јануари (28.01.2013 година, вредност од 1.955,92 поени) берзанскиот индекс МБИ10 ја постигна максималната вредност за годината. Овој раст траеше кратко и веќе од средината на февруари на пазарот завладеа тренд на пад, тренд кој се задржа се до месец ноември. Во месец декември на македонскиот пазар на капитал, под влијание на одредени акции, се забележа поголема берзанска активност а вредноста на акциите и прометот забележаа позначителен раст. На крајот од 2013 година споредено со крајот на 2012 година берзанскиот индекс оствари раст од 0,44%.

Движењата на обврзничкиот индекс ОМБ се разликуваа од движењата на берзанскиот индекс МБИ10 т.е. трендот на раст кој започна со почетокот на годинава (со исклучок по пооделни месеци) продолжи се до крајот на годината. Во месец јуни вредноста на обврзниците претрпе надолна корекција (главно поради исплатата на дел од главнината и камата), но веќе на почетокот на месец јули повторно се забележаа позитивни движења. Од крајот на 2012 година до крајот на 2013 година индексот ОМБ забележа раст од 4,65%, а приносот на структурните обврзници се движеше од 3,9% до 6%.

Покрај издавањето на структурната обврзница РМДЕН12 во 2013 година се одржаа аукции и на континуирани државни обврзници со рочност од две, три и пет години. Износот на издадени континуирани државни обврзници изнесуваше 187 милиони евра, и на крајот од 2013 година вкупната задолженост на државата по основ на овој тип на обврзници изнесуваше 367 милиони евра.

Во однос на сопственичката структура пензиските фондови ја имаат доминантната сопственост, со учество од 71% во вкупно издадените континуирани државни обврзници. Рочноста на која се

присутни пензиските фондови е пет години, додека кај рочностите од две и три години доминантна позиција им припаѓа на банките.

7.3. Макроекономски случувања во 2013 година

Движење на БДП

Во првиот квартал од 2013 година, според податоците на Државниот завод за статистика, БДП забележа годишен раст од 2,6%, додека растот во вториот и третиот квартал изнесуваше 3,5% и 3,3% соодветно. Гледано од аспект на сектори најголем придонес за растот имаше градежниот сектор, со просечен раст од 33,6%, и секторот Сообраќај, складирање и врски со раст од 4,3% на годишно ниво. За четвртиот квартал се очекува статистичките проценки да бидат позитивни (делумно и како резултат на пониската споредбена основа), а растот на БДП на годишно ниво да изнесува над 3%.

Инфлација

Во месец декември 2013 година, во однос на декември 2012 година, стапката на инфлација мерена преку индексот на трошоците на животот изнесува 1,4%. На кумулативна основа јануари - декември 2013 година, во однос на јануари - декември 2012 година, индексот на трошоците на животот оствари раст од 2,8%. Инфлација за 2013 година беше во рамките на очекувањата на НБРМ т.е. се поклопи со оценката за годишна инфлација од 2,8%.

Тековна сметка

Вкупната надворешна трговска размена, во услови на помал раст на увозот и умерен раст на извозот, во текот на 2013 година забележа зголемување од 3,4% во однос на 2012 година. Извозот забележа раст од 6,6% а увозот се зголеми за 1,4% во однос на 2012 година. Покриеноста на увозот со извоз изнесува 64,7%, а трговскиот дефицит, во периодот јануари-декември 2013 година, изнесува 2,3 милијарди американски долари.

Девизни резерви

Стабилноста на девизниот курс на денарот во однос на еврото беше карактеристика и за 2013 година, а резултатите постигнати во монетарната политика говорат за негово понатамошно одржување. Општо прифатениот став за одржување на фиксен девизен курс на денарот во однос на еврото, како монетарна стратегија која обезбедува макроекономска стабилност во Македонија, упатува дека НБРМ и понатаму ќе го брани и одржува девизниот курс на денарот во однос на еврото на фиксно ниво. Согласно најновите податоци, на 31.12.2013 година, девизните резерви изнесуваа 1.993 милиони евра и во однос на 31.12.2012 година се намалени за 200 милиони евра. Основните фактори за намалувањето на девизните резерви се: валутните промени, промените на цената на златото, трансакциите за сметка на државата и задолжителната резерва на банките во девизи.

Остварување на Буџетот

Во периодот јануари-ноември 2013 година (последни достапни податоци) вкупните приходи на Буџетот на Р. Македонија изнесуваа 126.330 милиони денари или 23,6% од БДП, што претставува зголемување за 1,6% во однос на 2012 година.

Во првите единаесет месеци од 2013 година вкупните расходи на Буџетот на Р. Македонија изнесуваа 144.234 милиони денари, односно 29,2% од БДП, што претставува зголемување за 3,8% во однос на 2012 година. Во овие единаесет месеци од 2013 година во Буџетот на Република Македонија е остварен дефицит од 17.904 милион денари, што претставува 3,6% од БДП. Дефицитот на Централниот буџет изнесуваше 16.078 милиони денари и претставува 3,3% од БДП.

Јавен долг

На 31.12.2013 година надворешниот долг на централната влада изнесуваше 1.591,9 милиони евра или 19,82% од проектираниот БДП за 2013 година, додека вкупниот долг на централната влада е 2.757 милиони евра или 34,3% од БДП. Во однос на претходната година вкупниот долг на централната влада е зголемен за 212 милиони евра, но релативното учество во БДП остана непроменето.

Што се однесува до бруто надворешниот долг (во кој е вклучен јавниот и приватниот долг), согласно последните податоци од НБРМ, на 30.09.2013 година изнесувал 5.504,52,8 милиони евра и претставува 69,41% од проектираниот БДП за 2013 година. Учеството на приватниот долг во проектираниот БДП изнесува 38,23%.

Банкарски сектор

Во текот на 2013 година, како резултат на олеснети монетарни услови и намалена референтна каматна стапка, дојде до намалување на активните и пасивните каматни стапки. Пондерираната каматна стапка на денарските кредити од 8,3%, колку што изнесувала во месец декември 2012 година, е намалена на 7,7% во месец декември 2013 година. Кај пондерираната каматна стапка на денарските депозити намалувањето изнесува 0,7 п.п. т.е. од 4,8%, во месец декември 2012, стапката се намалила на 4,1% во месец декември 2013 година.

Каматната политика на банките, која се карактеризираше со претпазливост од страна на банкарите, беше условена од повеќе фактори, меѓу кои: согледувањата на квалитетот на кредитната побарувачка, макроекономскиот амбиент во земјата и странство како и растот на депозитната база како примарен извор за финансирање на кредитната активност на банките.

Кредитниот раст во четвртиот квартал од 2013 година изнесуваше 6,4%, и беше повисок од растот постигнат во претходните три квартала (раст од 4,3%, 3,7% и 3,7% соодветно). Вкупните кредити во декември 2013 година изнесуваа 232,4 милијарди денари и беа повисоки за 6,4% во однос на кредитите во месец декември 2012 година. Остварениот годишен кредитен раст во целост се должи на зголемувањето на денарските кредити во услови на намалување на девизните кредити. Вкупниот депозитен потенцијал на банките, во текот на 2013 година, продолжи да расте со забавена годишна динамика, а на 31.12.2013 година годишната стапка на раст изнесуваше 6,1%. Остварениот годишен депозитен раст главно произлегува од денарските депозити, при умерен годишен раст на девизните депозити.

Како резултат на намалената кредитна активност и растот на учеството на нефункционалните кредити (учество од 11,9% во вкупните кредити) се очекува профитабилноста на банките да биде влошена т.е. финансиските извештаи за 2013 година да содржат помали добивки. Сепак, високата ликвидност и релативно високата стапка на адекватност на капиталот од 17,3%, ја потврдуваат стабилноста и сигурноста на банкарскиот сектор во Македонија.

Резултати од работењето

8. Резултати од работењето

8.1. Продажба

8.1.1. ОЗПФ НЛБ Пензиски фонд

Во ОЗПФ НЛБ Пензиски фонд во 2013 година, вкупното членство изнесува 166.329. Прирастот на ново членство во однос на 2012 година изнесува 13.071 со што се задржува нивото на пораст на ново членство како и во 2012 година.

Пазарното учество на ОЗПФ НЛБ Пензиски фонд во вкупното членство изнесува 47,52%, со што е остварен пораст на пазарното учество од 0,14 пп во однос на 2012 година.

Вкупните нето средства акумулирани во ОЗПФ НЛБ Пензиски фонд на крајот на 2013 година изнесуваат 12.447,83 милиони денари (202,38 милиони евра) и во однос на 2012 година се зголемиле за 2.673,16 милиони денари (43,45 милиони евра).

Пазарното учество на ОЗПФ НЛБ Пензиски фонд во однос на вкупните нето средства на задолжителните фондови изнесува 46,44% (раст од 0,17 пп во однос на 2012 година).

Година	Вкупно членство НЛБ ПФ	Годишна промена на членството	Пазарно учество на НЛБ ПФ во вкупно членство во задолжителни	Вкупно нето средства во фондот*	Годишна промена кај нето средства*	Пазарно учество на НЛБ ПФ во вкупни средства на задолжителни
2009	111.397	17.731	48,00%	4.001,80	1.768,90	45,79%
2010	126.083	14.686	47,00%	5.700,89	1.699,09	45,82%
2011	140.219	14.136	47,27%	7.435,29	1.734,40	46,41%
2012	153.258	13.039	47,38%	9.774,67	2.339,38	46,27%
2013	166.329	13.071	47,52%	12.447,87	2673,16	46,44%

*Во милиони денари

8.1.2. ОДПФ НЛБ Пензија плус

Во ОДПФ НЛБ Пензија плус во 2013 година, вкупното членство изнесува 6.353. Прирастот на ново членство во однос на 2012 година изнесува 1.001.

Пазарното учество на ОДПФ НЛБ Пензија плус во вкупното членство на доброволните пензиски фондови изнесува 34,29%.

Вкупните нето средства акумулирани во ОДПФ НЛБ Пензија плус на крајот на 2013 година изнесуваат 164.084,25 илјади денари (2.687,26 илјади евра), и во однос на 2012 година се зголемиле за 53.704,57 илјади денари (873,15 илјади евра).

Година	Вкупно членство НЛБ ПП	Годишна промена на членството	Пазарно учество на НЛБ ПП во вкупно членство во доброволни	Вкупно нето средства во фондот*	Годишна промена кај нето средства*	Пазарно учество на НЛБ ПП во вкупни средства на задолжителни
2009	1.587	1.587	98.50%	5.559,92	5.559,92	96.83%
2010	2.870	1.283	42.00%	31.428,78	25.868,86	71.64%
2011	3.828	958	31,38%	71.544,98	40.116,20	64,10%
2012	5.352	1.524	31.94%	110.379,68	38.834,70	57,67%
2013	6.353	1.001	34.29%	164.084,25	53.704,57	51.55%

*Во милиони денари

8.2. Маркетинг и ПР Активности

Во текот на 2013 година покрај промовирање на своите продукти, Друштвото се посвети и на посеопфатна едукација и информирање на јавноста околу различните аспекти на пензискиот систем во Република Македонија. Идејата за едукација на пошироката јавност потекнува од идентификацијата на ниското ниво на познавање на јавноста за пензискиот систем и финансиите, воопшто. Оваа година маркетинг активностите се фокусираа и кон креирање на свест кај потенцијалните купувачи во однос на услугите кои ги нуди Друштвото, а потоа развивање поголема база на членови. Целта на овие активности беше, секој корисник во НЛБ Нов пензиски фонд да пронајде партнер и чувство на блискост, односно индивидуално оправдување за средствата кои ги уплаќа.

Исто така фокусот беше насочен кон интензивирање на комуникацијата со соодветни старосни групи преку социјални медиуми, со цел едукација и зголемување на интересот за услугите кои се нудат. Во 2013 година Управниот одбор ги насочи своите активности кон позитивно претставување на компанијата во јавноста, едукација на населението за пензискиот систем, како и кон запознавање на јавноста со законските измени, состојбите и перспективите во капитално финансираното пензиско осигурување.

8.2.1. Маркетинг

Маркетинг програмата на Друштвото во 2013 година имаше за цел да ја зајакне сликата за брендот, продуктите и услугите во мислите на целиот пазар. За креирање на позитивна слика за продуктите, Друштвото употреби стратегија за зајакнување на моменталната позиција преку континуирани маркетинг и ПР активности. Целта на промотивните кампањи кај задолжителниот фонд беше едукација на населението за карактеристиките, правата и должностите, а целта на промотивните кампањи за доброволниот пензиски фонд беше позиционирање на продуктот како единствен финансиски продукт на пазарот во Р.М кој вклучува даночни ослободувања за фирмите, даночнии стимулации за физичките лица и принос на фондот. Континуирано се комуницираше и пораката дека доброволното пензиско осигурување нуди сигурност по пензионирањето и обезбедување на повисок стандард на живеење.

8.2.2. ПР активност

Во 2013 година ПР стратегијата се насочи кон градење на имиџот на НЛБ Нов пензиски фонд преку, подобрување на внатрешната и надворешната комуникација, преку методи на рекламирање и односи со јавност, паралелно со континуирана промоција и презентација на продукти и услуги кои ги нуди Друштвото. Целта на ПР активностите беше градење на имиџот на компанијата, градење на континуиран однос со јавноста во сите сегменти и истовремено поддршка на рекламирањето и промоциите на услугите кои ги нуди Друштвото.

Друштвото во 2013 година организираше едукативна маркетинг кампања, донираше средства на хуманитарни организации, учествуваше и спонзорираше спортски настани, објавуваше промотивни текстови, како и текстови поврзани со законските измени, а преставници од Друштвото одржаа повеќе интервјуа кои беа објавени во поголем број на пишани, електронски и ТВ медиуми. И оваа година Друштвото продолжи со организирање на промотивни презентации за задолжителното и доброволното пензиско осигурување низ експозитурите на НЛБ Тутунска банка.

Facebook фан страната на Друштвото се користеше како маркетинг алатка за поврзување со потенцијалната база на потрошувачи и со клиентите. Целта на објавите беше ширење на информации, поврзување со потрошувачите и нивно активно вклучување во маркетингањето на НЛБ Нов пензиски фонд и фондовите.

8.3. Агентска мрежа

Во текот на 2013 година агентската мрежа на Друштвото ја сочинуваа просечно 470 активни агенти.

Агентската мрежа на Друштвото е распоредена на целата територија на државата. Ваквиот голем број на агенти и распореденост на целата територија на државата се должи на начинот на продажба на пензиското осигурување со директен контакт со секој член и лично присуство на лиценциран агент при склучување на договори за задолжително и доброволно пензиско осигурување.

Во 2013 година започна процесот на прелиценцирање на агентската мрежа со полагање дополнителен испит за областа на Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци. Во овој процес се очекува да се намали обемот на агентската мрежа и таа по завршувањето на рокот за прелиценцирање 01.03.2014 година да изнесува околу 200 активни агенти.

8.3.1. Обука на агентите

Обуката на агентската мрежа во 2013 година се одвиваше на повеќе начини:

Обука со писмени известувања;

Проактивна обука во Експозитурите на НЛБ Тутунска банка низ Македонија;

Редовна обука на кандидати за агенти, прелиценцирање на агенти и регистрирани агенти и

Обука за продажни вештини и практични примери за продажба на доброволно пензиско осигурување.

8.3.2. Продажни места

Друштвото освен неговото главно седиште во Скопје, располага со 46 официјални продажни места, од кои 26 се низ Македонија, а 20 се во Скопје. Со ова се остварува целосна покриеност на државата.

8.4. Управување со средствата на задолжителниот пензиски фонд

8.4.1. Остварени приливи на средства во фондот

Во 2013 година продолжи трендот на стабилен и редовен прилив на средства од уплатени придонеси во задолжителниот пензиски фонд. Вкупниот остварен бруто прилив во 2013 година изнесува 1.915,72 милиони денари или 31,14 милиони евра. Во споредба со минатата година остварениот прилив во 2013 е повисок за 7,70%. Просечниот износ на поединечна уплата за периодот 2013 изнесува 1.392,47 денари односно 22,64 евра, и во споредба со истиот период од минатата година е повисок за 1,63%.

Износот на остварени приливи од придонеси е повисок во однос на планираниот за 4,33%. Стапката на надоместокот од придонеси изнесува 3,75% од бруто приливот (до 31.05.2013 изнесуваше 4,00% од бруто приливот). Надоместокот за управување е понизок за 4,53% во однос на планираниот. Почнувајќи од 01.06.2013 процентот на надоместокот за управување е намален, и изнесува 0,045%. (претходно изнесуваше 0,05%).

На крајот на месец декември нето средствата на Фондот се за 3,49% повисоки од планираните.

8.4.2. Инвестициско портфолио на задолжителниот пензиски фонд

Состојбите и движењата на пазарите во текот на годината имаа силно влијание врз донесувањето на одлуките за инвестирање на средствата на задолжителниот пензиски фонд.

Вкупниот обем на средства расположливи за инвестирање за 2013 изнесува 4.815,64 милиони денари односно 78,29 милиони евра. Вкупниот износ на расположливи средства за инвестирање се формира од нето приливите на придонеси на членовите, достасани депозити и доспевања по основ на камата и главница кај обврзници и од продажба на хартии од вредност.

Анализирано по основните категории на средства, најголемиот дел од расположливите средства за инвестирање беа вложени во континуирани државни обврзници, депозити во банкарскиот сектор и удели во инвестициони фондови.

8.4.3. Промени во структурата на инвестициското портфолио

Инвестициското портфолио што се формира на крајот на 2013 година доминантно се состои од државни хартии од вредност со учество од 61,33% во вкупното портфолио.

На долната табела е дадена структурата на вкупното портфолио на Фондот:

	31.12.2013 во милиони МКД	31.12.2013 во милиони ЕУР	% од вкупните средства
Парични средства	9,27	0,15	0,07%
Побарувања	19,47	0,32	0,16%
Акции - Странство	1.298,38	21,11	10,42%
Акции - Домашни	539,99	8,78	4,33%
Удели во инвестициони фондови	1.381,65	22,46	11,09%
Депозити	1.569,45	25,51	12,60%
Обврзници - Структурни	445,51	7,24	3,58%
Континуирана обврзница	7194,91	116,97	57,75%
ВКУПНО	12.458,64	202,54	100,00%

Најголемиот дел од расположливите средства за инвестирање во 2013 година се инвестирани во континуирани државни обврзници со и без девизна клаузула емитирани во текот на 2013 година со што се зголемува учеството во вкупното портфолио од 49,35% во 2012 на 57,75% на крајот на 2013 година.

Во месец јануари 2013 доспеа македонската еврообврзница MACEDO9.

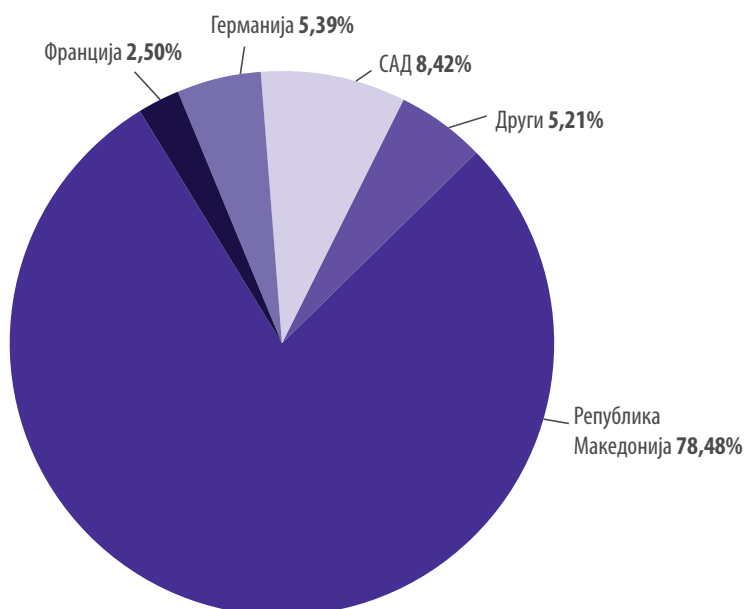
Учеството на поризичните инструменти, акции и удели во инвестициони фондови, е поголемо за 7,53 п.п. во однос на претходната година.

Структурата на вкупното портфолио на Фондот во последните 3 години е следна:

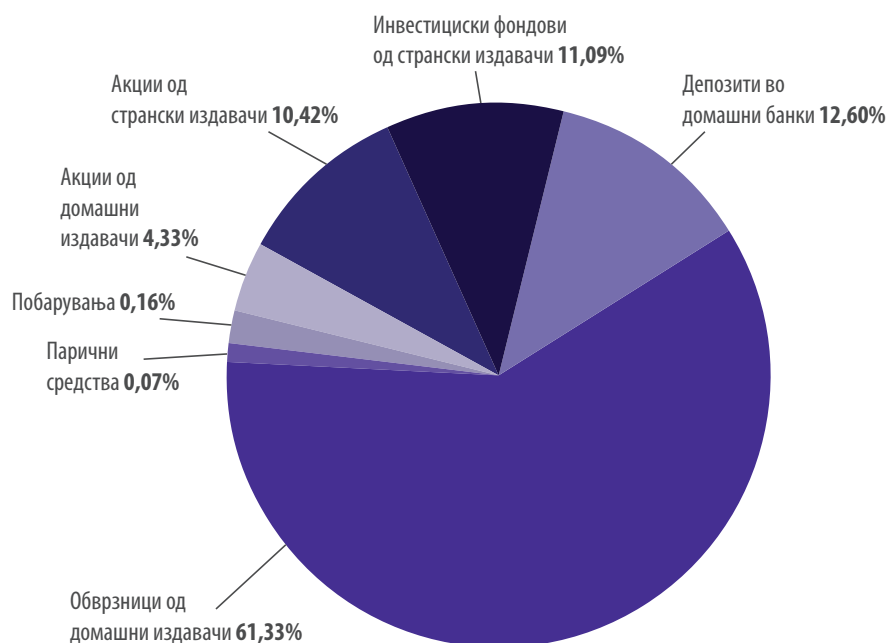
Тип на инструмент	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Парични средства	0,25%	0,29%	0,07%
Побарувања	0,04%	0,99%	0,16%
Акции - Странство	5,58%	6,40%	10,42%
Акции - Домашни	3,06%	3,93%	4,33%
Удели во инвестициони фондови	5,79%	7,98%	11,09%
Депозити	21,85%	15,40%	12,60%
Државни записи	0,00%	1,02%	0,00%
Обврзници - Структурни	10,29%	5,90%	3,58%
Македонска Еврообврзница(МАЦЕДО4)	22,29%	0,00%	0,00%
Македонска Еврообврзница(МАЦЕДО9)	24,06%	8,74%	0,00%
Континуирана обврзница	6,79%	49,35%	57,75%
ВКУПНО	100,00%	100,00%	100,00%

Структурата на портфолиото на задолжителниот пензиски фонд на крајот на 2013 година од аспект на учеството на одделните категории инструменти и географската алокација се прикажани во графициите што следуваат:

Структура на вкупни средства по држава на издавачот

Структура на вкупните средства според одделните категории инструменти

8.4.4. Структура на инвестициите со средствата на задолжителниот пензиски фонд и целна структура на портфолио

Со состојба на ден 31.12.2013 год. структурата на инвестициите со средствата на задолжителниот пензиски фонд ја карактеризира усогласеност со целната структура на портфолиото на фондот (по видови на инструменти, географска алокација, секторска алокација), односно максимално дозволени отстапувања утврдени со Инвестиционата стратегија на задолжителниот пензиски фонд (ноември, 2013 год.):

8.4.5 Нето вредност на Фондот и движење на вредноста на сметководствената единица

Нето вредноста на Фондот на ден 31.12.2013 година изнесува 12.447,83 милиони денари односно 202,37 милиони евра.

Вредноста на сметководствената единица на 31.12.2013 година изнесува 151,117506. На почетокот на годината вредноста на сметководствената единица изнесуваше 139,225567. Приносот за периодот од 31.12.2006-31.12.2013, сведен на годишно ниво изнесува 5,20%.

Нето ефектот преку билансот на успех за 2013 година изнесува 906,69 милиони денари или 14,74 милиони евра. Вреднувањето на портфолиото за тргување предизвика нереализирани капитални добивки во износ од 419,64 милиони денари односно 6,82 милиони евра (акциите од странски издавачи предизвикаат нереализирани капитални добивки во износ од 213,85 милиони денари односно 3,48 милиони евра). Вреднувањето на обврзничкото портфолио расположливо за продажба, по пазарни цени, предизвика зголемување на резервите во билансот на состојба за 7,40 милиони денари, односно 0,12 милиони евра така што крајниот ефект од вреднувањето на фондот за 2013 е позитивен и изнесува 914,09 милиони денари, односно 14,86 милиони евра.

Порастот на вредноста на сметководствената единица во текот на 2013 е резултат на остварената годишна стапка на пораст од 6,81% на депозитите, годишна стапка на пораст на обврзниците од 5,82%, годишна стапка на пораст на домашните акции од 36,10%, годишна стапка на пораст на странските акции од 32,25% и годишна стапка на пораст на уделите од странски инвестициони фондови од 14,93%.

Промените на нето вредноста на Фондот (НАВ) и вредноста на сметководствената единица (СЕ) се презентирани во графиконот што следува:

8.4.6. Перформансот во однос на утврдени репери

Примарен репер

Во следните табели се прикажани вредности за годишен, тригодишен и седумгодишен принос (номинален и реален), споредени со соодветниот бенчмарк (стапка на инфлација + 1п.п.). Од вредностите во вториот дел од табелата може да се заклучи дека е остварена примарната цел за сите периоди (Y, 3Y, 7Y) заклучно со 31.12.2013.

Година	Вредност на СЕ	Номинален принос (YOY)	Реален принос (YOY)	Инфлација (YOY)***	Номинален принос (3Y)	Реален принос (3Y)	Инфлација (3Y)	Номинален принос (7Y)	Реален принос (7Y)	Инфлација (7Y)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
01.01.2006	100									
31.12.2006	105,929336	5,93%	2,76%	3,08%						
31.12.2007	115,511364	9,05%	3,27%	5,59%						
31.12.2008	100,155213	-13,29%	-17,51%	5,11%	0,05%	-4,34%	4,59%			
31.12.2009	116,874672	16,69%	18,65%	-1,65%	3,33%	0,36%	2,96%			
31.12.2010	125,009464	6,96%	3,76%	3,08%	2,67%	0,52%	2,14%			
31.12.2011	129,003093	3,19%	0,39%	2,79%	8,80%	7,32%	1,38%			
31.12.2012	139,225567	7,92%	3,03%	4,75%	6,00%	2,38%	3,53%	4,84%	1,56%	3,22%
31.12.2013	151,117506	8,54%	7,06%	1,38%	6,52%	3,46%	2,96%	5,20%	2,16%	2,98%

Година	Годишен Бенчмарк	Разлика	3УБенчмарк*	Разлика (3У)	7УБенчмарк**	Разлика(7У)	Кумулативна стапка на инфлација	Кумулативен Бенчмарк
12	13	14 = 3 - 13	15	16 = 6 - 15	17	18 = 9 - 17	19	20
01.01.2006								
31.12.2006	4,08%	1,85%					3,08%	4,08%
31.12.2007	6,59%	2,46%					8,84%	10,94%
31.12.2008	6,11%	-19,40%	5,59%	-5,54%			14,40%	17,72%
31.12.2009	-0,65%	17,34%	3,96%	-0,63%			12,52%	16,95%
31.12.2010	4,08%	2,88%	3,14%	-0,47%			15,98%	21,72%
31.12.2011	3,79%	-0,60%	2,38%	6,42%			19,22%	26,34%
31.12.2012	5,75%	2,17%	4,53%	1,47%	4,22%	0,62%	24,88%	33,60%
31.12.2013	2,38%	6,16%	3,96%	2,56%	3,98%	1,23%	26,60%	36,78%

*Тригодишен геометриски просек на утврдениот Бенчмарк

**Седумгодишен геометриски просек на утврдениот Бенчмарк

8.5. Управување со средствата на доброволниот пензиски фонд

8.5.1. Остварени приливи на средства во фондот

Вкупниот остварен бруто прилив во текот на 2013 година изнесува 45.356,66 илјади денари или 737,37 илјади евра. Во споредба со минатата година остварениот прилив во 2013 е повисок за 20,62%. Просечниот износ на поединечна уплата за 2013 година изнесува 2.152,63 денари односно 35,00 евра, и во споредба со истиот период од минатата година е повисок за 3,37%.

Остварувањето во однос на Планот, на приливите на средства од уплатените придонеси за 2013 година е на повисоко ниво од предвиденото за 68,68%. Остварувањето во однос на Планот, на надоместокот за управување со средствата е на повисоко ниво во однос на планираното за 7,61%.

На крајот на 2013 година нето средствата на Фондот се повисоки од планираните за 21,13%.

8.5.2. Инвестициско портфолио на доброволниот пензиски фонд

Инвестирањето на средствата на доброволниот пензиски фонд во изминатата година зависеше од вкупниот обем на средства и проценката на состојбите на пазарите. Вкупниот обем на средства расположливи за инвестирање за 2013 изнесува 70.532,97 илјади денари односно 1.146,67 илјади евра и доминантно се состои од остварените нето приливи на средства од уплата на придонеси и достасани депозити, камати и анuitети од должничките инструменти и во помал обем продажба на хартии од вредност.

8.5.3. Промени во структурата на инвестициското портфолио

На долната табела е дадена структурата на вкупното портфолио на Фондот:

	31.12.2013 во 000 МКД	31.12.2013 во 000 ЕУР	% од вкупните средства
Парични средства	2.726,42	44,32	1,66%
Побарувања	8,95	0,15	0,01%
Акции - Странство	14.168,41	230,34	8,62%
Акции - Домашни	23.240,63	377,83	14,14%
Удели во инвестициони фондови	19.723,57	320,65	12,00%
Депозити	37.050,93	602,34	22,55%
Обврзници - Структурни	25.659,43	417,15	15,62%
Континуирана обврзница	41.731,28	678,43	25,40%
ВКУПНО	164.309,63	2.671,21	100,00%

Структурата на вкупното портфолио на Фондот во изминатите три години е следна:

Тип на инструмент	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Парични средства	1,92%	1,14%	1,66%
Побарувања	0,05%	0,02%	0,01%
Акции - Странство	2,95%	4,50%	8,62%
Акции - Домашни	14,49%	14,05%	14,14%
Удели во инвестициони фондови	9,13%	8,61%	12,00%
Депозити	44,46%	27,84%	22,55%
Државни записи	0,00%	1,35%	0,00%
Обврзници - Структурни	13,46%	12,20%	15,62%
Македонска Еврообврзница(МАЦЕДО4)	7,88%	0,00%	0,00%
Континуирана обврзница	5,66%	30,29%	25,40%
ВКУПНО	100,00%	100,00%	100,00%

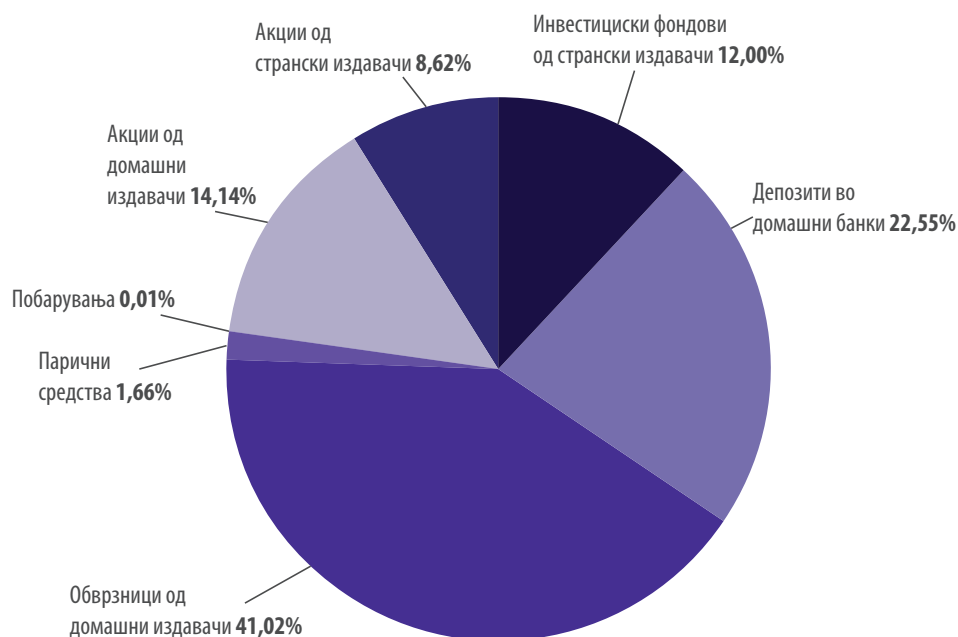
Во текот на 2013 најголемиот дел од расположливите средства се инвестирани во структурни обврзници, депозити во банкарскиот сектор и удели во инвестициони фондови.

Во однос на претходната година се забележува зголемување на учеството на поризичните инструменти, акции и удели во инвестициони фондови, за 7,60 п.п.

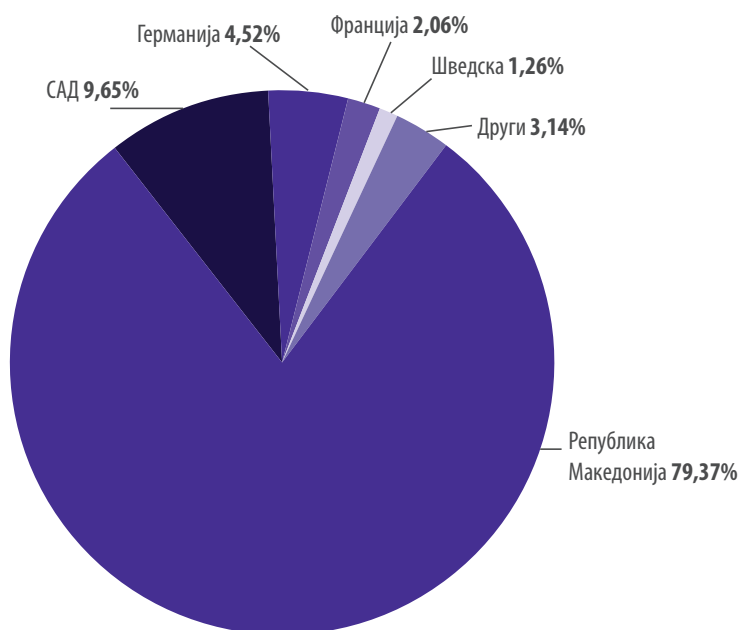
Учеството на обврзниците во 2013 е намалено за 1,48 п.п. во однос на претходната година.

Структурата на портфолиото на доброволниот пензиски фонд на крајот на 2013 година од аспект на учеството на одделните категории инструменти и географската алокација се прикажани во графициите што следуваат:

Структура на вкупните средства по одделните категории инструменти

Структура на вкупни средства по држава на издавачот

8.5.4. Структура на инвестициите со средствата на доброволниот пензиски фонд и целна структура на портфолио.

Со состојба на ден 31.12.2013 год., структурата на инвестициите со средствата на доброволниот пензиски фонд ја карактеризира усогласеност со целната структура на портфолиото на фондот (*по видови на инструменти, *географска алокација и *секторска алокација), односно максимални дозволени отстапувања поставени со Инвестиционата стратегија на доброволниот пензиски фонд (ноември, 2013 год.), со исклучок на забележана повисока вредност на изложеност на средствата на ДПФ во банкарски депозити, односно пониска вредност на изложеност во сопственички хартии од вредност – странски издавачи.

Отстапувањето се јавува по донесување на новата инвестициона стратегија (ноември, 2013 год.). Усогласувањето ќе се реализира во разумни рокови.

8.5.5. Нето вредност на Фондот и движење на вредноста на сметководствената единица

Нето вредноста на Фондот на ден 31.12.2013 година изнесува 164.084,25 илјади денари, односно 2.667,55 илјади евра.

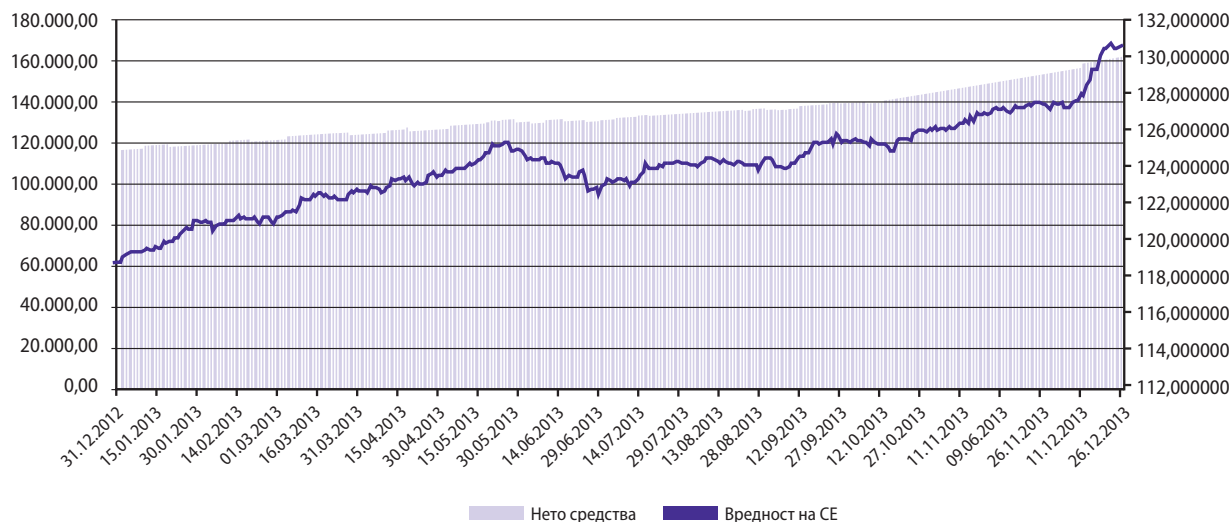
Вредноста на сметководствената единица на 31.12.2013 година изнесува 130,511147. На почетокот на годината сметководствената единица на Фондот изнесуваше 118,742851. Приносот за периодот од 31.12.2009-31.12.2013, сведен на годишно ниво изнесува 6,08%.

Нето ефектот преку билансот на успех за 2013 година изнесува 12.131,43 илјади денари или 197,22 илјади евра. Вреднувањето на портфолиото за тргување предизвика нереализирани капитални добивки во износ од 7.515,35 илјади денари, односно 122,18 илјади евра (акциите од домашни издавачи предизвикуваат нереализирани капитални добивки во износ од 3.671,87 илјади денари, односно 59,69 илјади евра) Вреднувањето на обврзничкото портфолио расположливо за продажба, по пазарни цени, предизвика зголемување на резервите во билансот на состојба за 469,56 илјади денари, односно 7,63 илјади евра така што крајниот ефект од вреднувањето на фондот за 2013 е позитивен и изнесува 12.600,99 илјади денари, односно 204,86 илјади евра.

Порастот на вредноста на сметководствената единица во текот на 2013 година е резултат на остварената годишна стапка на пораст од 6,49% на депозитите, годишна стапка на пораст на обврзниците од 6,64%, годишна стапка на пораст на домашните акции од 33,21%, годишна стапка на пораст на странските акции од 28,92% и годишна стапка на пораст на уделите од странски инвестициони фондови 18,07%.

Промените на нето вредноста на Фондот (НАВ) и вредноста на сметководствената единица (СЕ) се презентирани во графиконот што следува:

Нето вредност на Фондот и вредност на сметководствената единица (01-01-31.12.2013)

8.5.6. Перформанс во однос на утврдени репери

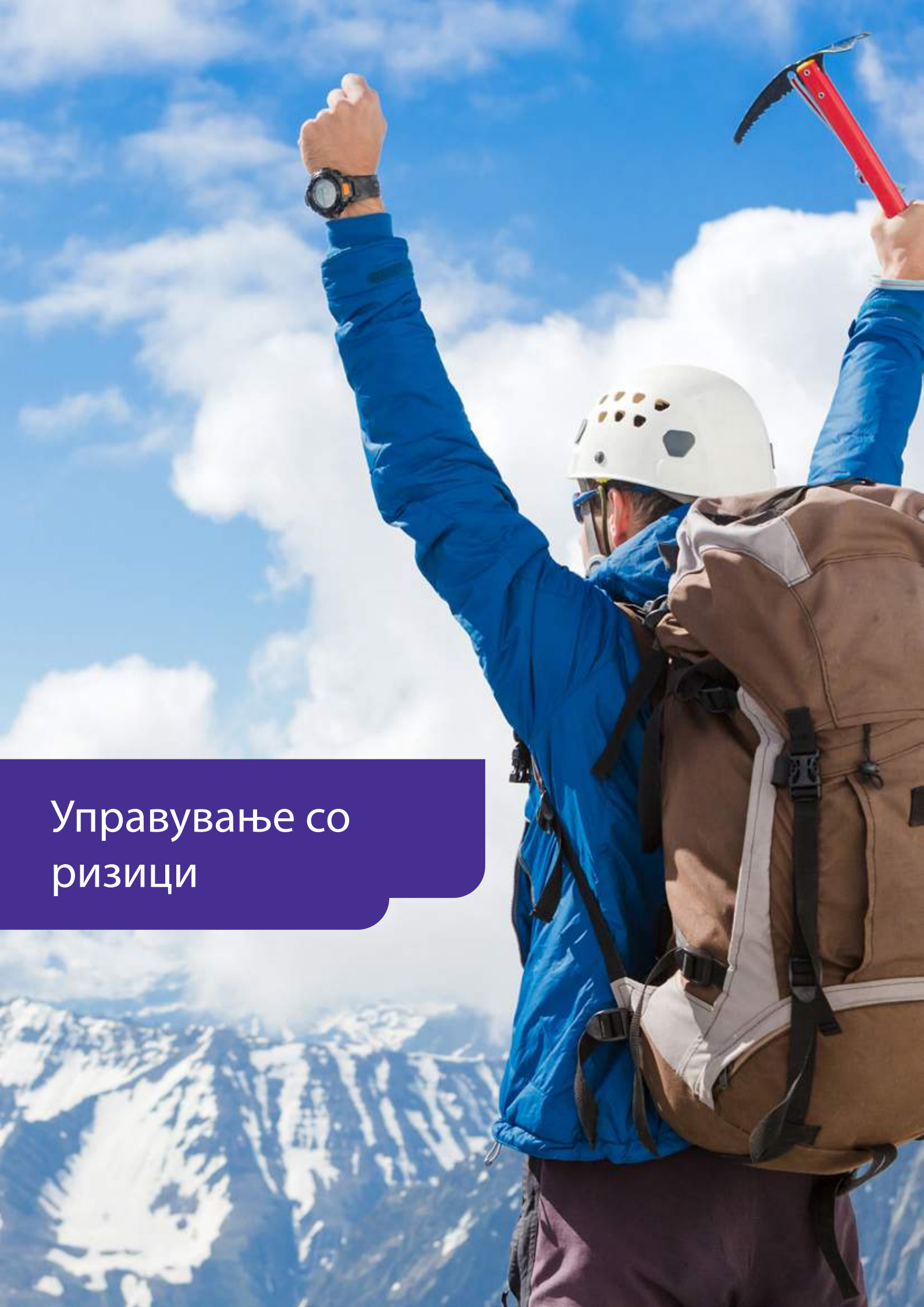
Во табелата за споредба на приносот на ДПФ со примарниот репер стапка на инфлација се прикажани вредности за годишен, тригодишен и четиригодишен принос (номинален и реален), споредени со соодветниот бенчмарк (стапка на инфлација + 2 п.п.). Од вредностите во вториот дел од табелата може да се заклучи дека е остварен примарниот репер за сите периоди (Y, 3Y, 4Y) заклучно со 31.12.2013.

Година	Вредност на СЕ	Номинален принос (YOY)	Реален принос (YOY)	Инфлација (YOY)	Номинален принос (3Y)	Реален принос (3Y)	Инфлација (3Y)	Номинален принос (4Y)	Реален принос (4Y)	Инфлација (4Y)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
15.07.2009	100									
31.12.2009	103,061825	3,06%	2,70%	0,35%						
31.12.2010	107,592926	4,40%	1,28%	3,08%						
31.12.2011	111,854726	3,96%	1,14%	2,79%						
31.12.2012	118,742851	6,16%	1,34%	4,75%	4,83%	1,25%	3,53%			
31.12.2013	130,511147	9,91%	8,41%	1,38%	6,64%	3,58%	2,96%	6,08%	3,00%	2,99%

Година	Годишен Бенчмарк	Разлика	3Y Бенчмарк*	Разлика (3Y)	4Y Бенчмарк**	Разлика (4Y)	Кумулативна стапка на инфлација	Кумулативен Бенчмарк
9	10	11 = 3 - 10	12	13 = 6 - 12	14	15 = 9 - 14	16	17
15.07.2009								
31.12.2009	1,35%	1,71%					0,35%	1,35%
31.12.2010	5,08%	-0,68%					3,44%	6,50%
31.12.2011	4,79%	-0,83%					6,33%	11,60%
31.12.2012	6,75%	-0,59%	5,53%	-0,70%			11,38%	19,13%
31.12.2013	3,38%	6,53%	4,96%	1,68%	4,99%	1,09%	12,91%	23,16%

*Тригодишен геометрички просек на утврдениот Бенчмарк

**Четиригодишен геометрички просек на утврдениот Бенчмарк

A full-page background image showing a mountain climber from behind, wearing a blue jacket, white helmet, and a large brown backpack. The climber is raising their right fist and holding a red ice axe in their left hand, celebrating a successful ascent. The background features a clear blue sky with white clouds and a vast, snow-covered mountain range below.

Управување со
ризици

9. Управување со ризици

Важен сегмент во работењето на Друштвото се и активности кои се насочени кон управувањето со ризици. Истите се фокусирани како на ризиците кои се појавуваат во работењето на самото Друштвото, така и кон ризиците кои се појавуваат во управувањето со фондовите.

Управувајќи со ризиците, пред се Друштвото влијае на остварување на деловните цели, превенира непредвидени случувања како и намалува нивоа на евентуални закани.

9.1. Управување со ризиците на Друштвото

Оперативен ризик

Со цел управување со оперативниот ризик, Друштвото и во 2013 година континуирано спроведуваше активности за зголемување на нивото на едуцираност на вработените за идентификување, известување, следење и справување со оперативните ризици во работењето.

Со примена на Политика за управување на ризиците во работењето на НЛБ Нов Пензиски Фонд, како и Стратегија за справување со ризиците и обезбедување на континуитет во работењето на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје, Друштвото активно влијае на исполнување на деловните цели, како и на намалување на потенцијални закани.

Пазарни ризици

Во текот на 2013 година, Друштвото управуваше со пазарните ризици преку:

- следење на каматните стапки, девизниот курс и цените на капиталот, кои влијаат на приходите на Друштвото и на вредноста на финансиските инструменти,
- диверзификација на портфолиото на Друштвото од аспект на видот на каматните стапки (фиксни, варијабилни) и валутата на инструментите и
- интерно известување за идентификуваните пазарни ризици на месечна основа.

Кредитни ризици

Управувањето со кредитен ризик во најголема мера е законски регулирано со ограничување на вложувањата на Друштвото во банкарски депозити и должнички хартии од вредност чиј издавач е Република Македонија. Друштвото управува со кредитниот ризик на тој начин што ги вложува слободните парични средства само во законски дозволени инструменти.

Ликвидносен ризик

Друштвото има воспоставено постапка за управување со ликвидносниот ризик на месечно ниво со интерно известување за месечната ликвидносна позиција.

Одржувањето на соодветно ниво на ликвидни средства е под влијание и на законските барања, односно барањата на регулаторот за одржување на задолжителни ликвидни средства во износ утврден како % од главнината на Друштвото. За оваа цел се доставува квартален извештај за ликвидни средства на Друштвото до регулаторот.

9.2. Управување со ризици на Фондовите

Друштвото има воспоставено систем за управување со ризиците на пензиските фондови со кои управува, врз основа на целите и принципите утврдени со Инвестиционите стратегии на фондовите и Политиката за управување со ризиците, а преку методи и постапки утврдени со Методологијата за мерење, контрола и управување со ризиците на кои се изложени задолжителниот и доброволниот пензиски фонд.

При изготвувањето и ревидирањето на документот „Анализа на глобалните перспективи на финансиските пазари со проекција на сценарио за инвестирање на средствата на пензиските фондови“, кој претставува документ за начинот на спроведување на инвестиционите стратегии на двата фонда, во делот кој се однесува на ризиците на пензиските фондови беа детектирани клучните ризични настани во следниот период, беше проценета веројатноста за нивно настанување и беше спроведено соодветно стрес-тестирање на базичните сценарија кои опфаќаа проектирани движења на вложувањата и приносот, засновани на консензуално дефинирани претпоставки.

Во текот на годината на континуирана основа беа следени кредитниот ризик, ликвидносниот ризик, оперативниот ризик, ризикот од промена на законската регулатива, ризикот од неисполнување на спротивната страна, ризикот на порамнување, ризикот кај банката чувар на имот, ризикот на земја, како и групата на пазарни ризици во која се вбројуваат ризиците од промена на пазарните цени, промената на каматните стапки, девизните курсеви и ризиците од промена на ликвидноста на пазарите на капитал.

Во рамките на системот на управување со ризици на пензиски фондови воспоставени се и во текот на годината без пречки функционираа процеси на месечно известување за изложеноста на средствата на фондовите кон идентификуваните ризици, како и квартално, полугодишно и годишно известување за одделни состојби и промени релевантни за процесот на управување со ризиците. Во согласност со утврдените потреби, извештаи и анализи се доставуваа и надвор од утврдената динамика.

Информатичка Технологија

10. Информатичка технологија

Во текот на 2013 година продолжи процесот на редовни ИТ активности во насока на проширување и одржување на постоечката информатичка инфраструктура, односно системски прилагодувања и имплементација на нови софтверски модули.

Поставеноста на информатичката инфраструктура овозможува имплементирање на нови технологии за подобрување на ефективност и сигурноста на информацискиот систем на Друштвото, но и за едноставно скалирање и релокација на ресурси. Со ова се овозможува Друштвото лесно да го следи растот на обемот на работните процеси, промените во регулативата, насоките од НЛБ Групацијата и воведување на иновативни продукти и услуги, при тоа поддржувајќи непречено остварување на деловните цели.

Еден од поголемите проекти беше имплементацијата на сториџ со кој се обезбедува континуитетот на работењето на Друштвото, како и подобрување на достапноста на ИТ системите и сервисите. Покрај ова обновени беа и неколку работни станици во насока на зголемување на ефикасноста на работењето, а исто така набавени беа и нови медуми за бекапирање на сигурносните копии. Во иднина, Друштвото ќе продолжи со активности во правец на подобрување и зајакнување на постоечкиот информациски систем со воведување на нови контролни функции и имплементација на нови хардверски и софтверски решенија за поддршка на деловните процеси.

10.1. Сигурност на информацискиот систем

Друштвото воспоставува систем за сигурност на информациите со имплементирање административни, физички и технички контроли со кои се врши заштита на сигурноста на информациите и личните податоци на повеќе нивоа, но и со континуирана едукација на вработените во насока на сигурност на информациски систем и заштита на лични податоци.

Воспоставен е континуиран процес на идентификација на слабостите и заканите кон информацискиот систем. Во 2013 година се спроведени годишните активности по Планот за континуитет во работењето и анализа на влијанијата по работењето. Извршена е анализа на ИТ ризиците за средствата на информацискиот систем од квалитативен аспект со оценување на нивото на удар што може да го има евентуалното нарушување на доверливоста, интегритетот и расположливоста на средствата, како и оценување на загрозеноста на средствата според новата методологија. Резултат од анализата на влијанијата на работењето за 2013 година е рангирање на процесите по критичност и издвојување на најкритичните процеси и минималните ресурси потребни за воспоставување на континуитет во работењето. Во рамките на годишниот план за тестирање на Планот на континуитетот на работењето е извршено успешно тестирање на работењето на резервниот информациски систем, со што се исполнети условите за непрекинато работење на Друштвото во услови на пад на примарниот информациски систем.

Во текот на 2013 извршена е и надворешна контрола за усогласеноста со Законот за заштита на лични податоци од страна на лиценцирана компанија Интегра солушн од Скопје. По извршената контрола добиено е позитивно мислење, а името на Друштвото стои на сајтот на ДЗЛП во листата на контролори каде е извршена контрола согласно прописите за заштита на личните податоци (http://dzlp.mk/sites/default/files/Dokumenti/Nadvoresna_kontrola/Spisok_na_kontrolori_kaj_koi_e_izvrshena_nadvoresna_kontrola.pdf)

Управување со човечки ресурси

11. Управување со човечки ресурси

Друштвото има воспоставено модерен и систематски пристап во управувањето со човечките ресурси, согласно стандардите на НЛБ Групацјата.

Во текот на 2013 година во Друштвото усвои Процедура за работните односи. Вкупниот број на вработени на 31.12.2013 година изнесува 29 вработени, од нив 27 се со висока стручна спрема.

За успешно воведување на нововработените во работењето на Друштвото и нивно оспособување, Друштвото назначува ментор за време на нивниот приправнички стаж односно пробна работа.

Друштвото се грижеше и во континуитет ќе продолжи да се грижи за безбедноста и здравјето на вработените и да обезбедува здрава работна средина. Воедно, покажа посветеност и ги презема сите потребни мерки за усогласување на работењето на Друштвото со регулативата за безбедност и здравје при работа.

Од вработените, 4 (четири) работници имаат лиценца за работа со хартии од вредност, 17 (седумнаесет) работници имаат лиценца за агент за вршење на маркетинг и склучување на Договори за членство во пензиските фондови, 6 (шест) работници имаа уверение за положен стручен испит за инвестиционо советување, 1 (еден) работник со лиценца за овластен ревизор и 1 (еден) работник со дозвола за работа како овластен актуар.

11.1. Развој и обука на вработените

Во текот на 2013 година Друштвото овозможи да се реализираат повеќе активности кои беа насочени кон усовршување на вештините и знаењето на работниците, согласно политиката на Друштвото за перманентна едукација, усовршување и грижа за развој на човечките ресурси.

Темите на обука произлегоа од идентификуваните потреби за обука и законските барања поврзани со дејноста и работењето на Друштвото. Беа реализирани внатрешни обуки од областа на техничките и организациските мерки за заштита на личните податоци, информациската сигурност и заштитата на личните податоциспречување на перење на пари и финансирање тероризам, и управување со ризици на ниво на Друштво и план за континуитет во работењето.

Голем дел од вработените учествуваа на надворешни обуки, семинари, конференции од областа сметководство, даноци, продажни вештини, управување со човечки ресурси, правото, законски промени и настани.

Вработени од Друштвото активно следеа и присуствуваа на семинари организирани од страна на Групацјата на НЛБ и други семинари и советувања од различни области за потребите на работењето на Друштвото.

Вработени од Друштвото беа присутни на меѓународни конференции и семинари:

- Euromoney Conferences: Turkey investment conference ;
- Годишна европска инвестициска конференција на CFA Институтот;
- Project Management Professional;
- Financial Risk Manager Certification FRM.

11.2. Систем на внатрешно информирање базиран на веб (ИНФОНЕТ)

Во Друштвото и во 2013 функционираше воспоставениот систем за внатрешно информирање (ИНФОНЕТ) кој постојано се ажурираше и овозможуваше навремено информирање на вработените и достапност до последните верзии на сите законски, подзаконски и интерни акти, како и линкови до позначајните интернет страници на институции поврзани со работењето на Друштвото.

11.3. Студентски практики

Како резултат на соработката со универзитетите во Република Македонија, во текот на 2013 година, успешно се реализирани 13 работни практики на студенти.

НЛБ НОВ ПЕНЗИСКИ ФОНД АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи
за годината што завршува на 31 декември 2013

Со Извештај на независниот ревизор

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До акционерите на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје («Друштвото»), кои што ги сочинуваат извештајот за финансиска состојба на Друштвото на 31 декември 2013 година и извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промените на капиталот, извештајот на паричните текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со финансиските одредби на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС) и македонската сметководствена регулатива, и интерна контрола којашто раководството смета дека е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали се резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Нашата одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршуваме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, финансиските извештаи на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје за годината која завршува на 31 декември 2013 година, се подготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со финансиските одредби на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС) и македонската сметководствена регулатива.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството, исто така, е одговорно за подготовка на годишниот извештај во согласност со член 384 и подготовка на годишната сметка во согласност со член 476 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај и годишната сметка се конзистентни со финансиските извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2013 година. Нашите постапки во врска со годишниот извештај и годишната сметка се извршени во согласност со МСС 720 и се однесуваат само на оценка дали историските финансиски информации во годишниот извештај и годишната сметка се конзистентни со финансиските извештаи на Друштвото.

Годишниот извештај и годишната сметка се конзистентни, во сите материјални аспекти, со ревидираните финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2013 година.

Останати прашања

Финансиските извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2012 година, беа ревидирани од страна на друг ревизор, чијшто извештај издаден на 5 март 2013 година искажа мислење без резерва за финансиските извештаи.

Ернст и Јанг Овластени Ревизори ДОО Скопје

Владимир Соколовски
Овластено лице со полномошно

Скопје, 06 март 2014 година

Јасна Дуковска - Јегени
Овластен ревизор

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2013	2012
Приходи од управување со фондови		139.161	125.464
Приходи од надоместок од придонеси		75.247	72.374
Приходи од надоместок од управување		63.914	53.088
Приходи од надоместок за премин		-	2
Расходи од управување со фондови		(38.212)	(36.642)
Расходи за МАПАС		(15.592)	(14.501)
Расходи за чувар на имот		(9.087)	(7.128)
Расходи за ПИОМ		(856)	(1.773)
Трошоци за трансакции		(1.037)	(1.003)
Трошоци за маркетинг		(7.349)	(5.234)
Трошоци за агенти		(4.206)	(6.935)
Останати трошоци од управување со фондови		(85)	(68)
Добивка од управување со фондови		100.949	88.822
Приходи од камати на вложувања во депозити	5	15.063	14.524
Приходи од камати на вложувања во хартии од вредност	6	3.122	1.819
Останати приходи	7	2.567	638
Материјални трошоци	8	(15.477)	(17.810)
Трошоци за вработени	9	(41.109)	(43.937)
Амортизација		(2.482)	(2.644)
Останати нематеријални расходи	10	(4.623)	(3.613)
Бруто добивка		58.010	37.799
Данок на непризнаени расходи	11	(394)	(572)
Нето добивка за годината		57.616	37.227
Нето (загуба)/добивка од повторно вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба		55	(486)
Друга нето сеопфатна добивка		55	(486)
ВКУПНА НЕТО СЕОПФАТНА ДОБИВКА		57.671	36.741

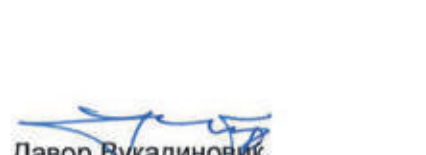
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

		На 31 декември	
	Белешка	2013	2012
СРЕДСТВА			
Парични средства и парични еквиваленти	12	788	339
Депозити	13	198.757	186.957
Долгорочни хартии од вредност	14	91.881	42.965
Останати финансиски средства	17	6.421	8.802
Останати средства	18	748	357
Побарувања за данок на непризнаени расходи		121	-
Материјални вложувања	15	2.232	2.508
Нематеријални вложувања	16	4.269	2.882
Вкупни средства		305.217	244.810
ОБВРСКИ			
Останати финансиски обврски	19	9.918	7.370
Резервирања	20	608	1.316
Останати обврски	21	1.962	858
Обврски за данок на непризнаени расходи		-	208
Вкупно обврски		12.488	9.752
АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ			
Основна главнина		130.001	130.001
Ревалоризациони резерви		332	277
Законски резерви		13.747	11.886
Акумулирана добивка	23	148.649	92.894
Вкупно капитал		292.729	235.058
ВКУПНО ОБВРСКИ И КАПИТАЛ		305.217	244.810

Финансиските извештаи прикажани на страниците од 3 до 36 се одобрени од Управниот Одбор на 27.02.2014 година и беа потпишани во нивно име од:

Мира Шекутковска
Член на Управен одбор

Петер Велкаврх
Заменик претседател на
Управен одбор

Давор Вукадиновиќ
Претседател на Управен одбор

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА

	Акционерски капитал	Ревалоризациона резерва	Законска резерва	Акумулирана Загуба/Добивка	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2012	130.001	763	7.497	60.056	198.317
Нето добивка за годината	-		-	37.227	37.227
Нето добивки од вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба	-	(486)	-	-	(486)
Вкупна нето сеопфатна добивка	-	(486)	-	37.227	36.741
Законска резерва	-	-	4.389	(4.389)	-
Уплатен акционерски капитал	-	-			-
Состојба на 31 декември 2012	130.001	277	11.886	92.894	235.058
Нето добивка за годината	-		-	57.616	57.616
Нето загуби од вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба	-	55	-	-	55
Вкупна нето сеопфатна добивка	-	55	-	57.616	57.671
Законска резерва	-	-	1.861	(1.861)	-
Состојба на 31 декември 2013	130.001	332	13.747	148.649	292.729

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ

Паричен тек од основната дејност	Белешка	2013	2012
Нето добивка за годината		57.616	37.227
Корегирана за:			
Амортизација на материјални и нематеријални вложувања		2.482	2.645
Расходувани материјални средства		6	
Приходи од камата	5, 6	(18.185)	(16.343)
Данок на непризнаени расходи	11	394	572
		42.313	24.101
Промени во останати финансиски средства		2.381	(4.550)
Промени во останати средства		(391)	(97)
Промени во останати финансиски обврски		708	449
Промени во резервирања		(707)	2
Промени во останати обврски		1.104	(192)
		45.408	19.713
Наплатени камати		17.450	15.367
Платен данок на непризнаени расходи		(724)	(294)
Нето паричен тек од основната дејност		62.134	34.786
Паричен тек од инвестиционата дејност			
Набавка на материјални вложувања		(1.177)	(566)
Набавка на нематеријални вложувања		(609)	(740)
Пласмани во депозити		(89.500)	(50.600)
Доспеани и вратени депозити од банки		77.300	39.000
Приливи од хартии од вредност расположливи за продажба		3.801	3.872
Купени хартии од вредност расположливи за продажба		(51.500)	(25.556)
Нето паричен тек од инвестиционата дејност		(61.685)	(34.590)
Парични текови од финансиска активност			
Приливи од емисија на акции		-	-
Парични текови од финансиска активност		-	-
Нето зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти		449	196
Парични средства и парични еквиваленти на почетокот на периодот		339	143
Парични средства и парични еквиваленти на крајот на периодот	12	788	339

1. Општи информации

НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”) претставува Акционерско друштво основано на 17 мај 2005 година со седиште во Република Македонија. Друштвото е основано по Одобрение од Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС) со број 01-01 од 04 април 2005 година.

Основачи на Друштвото се Нова Љубљанска Банка дд Љубљана со учество од 51% и НЛБ Тутунска Банка АД Скопје со учество од 49% во вкупниот основачки капитал на Друштвото. Нова Љубљанска Банка дд Љубљана е краен сопственик на Друштвото. Република Словенија, доминантниот сопственик на Нова Љубљанска Банка дд Љубљана е крајна контролирачка страна.

Друштвото има единствена дејност на управување со Отворен задолжителен пензиски фонд - НЛБ Пензиски фонд и Отворен доброволен пензиски фонд - НЛБ Пензија плус, нивно претставување пред трети лица, како и други дејности поврзани со управувањето со фондовите.

Адресата на регистрираното седиште на Друштвото е:

Мајка Тереза бр.1

1000 Скопје

Република Македонија

Вработени

На 31 декември 2013 година Друштвото има 29 вработени (31 декември 2012: 30 вработени).

Управен одбор

Давор Вукадиновиќ – Претседател

Петер Велкаврх – Заменик претседател

Мира Шекутковска – Член

Надзорен одбор

Аљоша Уршич – Претседател

Мојца Осолник Видемшек – Член

Јорданка Грујоска – Член

Ќенан Идризи – Член (од 27 Септември 2013)

Или Марку – Член (заклучно со 10 Септември 2013)

2. Сметководствени политики

Основните сметководствени политики применети при составување на финансиските извештаи се наведени во понатамошниот текст и истите се применувани конзистентно за сите периоди прикажани во овие финансиски извештаи.

Основа за составување на финансиските извештаи

Финансиските извештаи на Друштвото се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва (објавен во Службен весник на РМ бр. 28/04....187/2013), Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво донесен од Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС), објавен во Службен весник на РМ бр. 11/2011 и 30/2012 и Правилникот за водење сметководство (Службен весник на РМ бр. 159/2009, 164/2010 и 107/2011). Друштвото не врши разграничување на агентските трошоци за надоместоци и бонуси за склучени договори со членовите на задолжителниот фонд. Согласно Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво донесен од МАПАС, Друштвото ги признава како расход во Извештајот за сеопфатна добивка сите агентски трошоци во моментот на нивното настанување. Исто така, согласно барањето на МАПАС, Друштвото не врши резервирања за неискористени денови од годишен одмор во годината за која се однесуваат деновите од годишен одмор.

Финансиските извештаи се изготвени според методот на историска набавна вредност, освен за хартиите од вредност расположливи за продажба и финансиските средства кои се мерени по објективна вредност. Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари и сите вредности се заокружени на најблиската илјада (МКД 000), освен кога е поинаку наведено.

Нови стандарди и толкувања

Немаше нови стандарди и толкувања објавени во Република Македонија применливи за 2013 година.

А Трансакции со странска валута

Деловните промени во странска валута се искажуваат според курсот важечки на денот на трансакциите. Монетарните средства и обврски искажани во странска валута на денот на известувањето се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на Извештајот за финансиска состојба.

Добивките/загубите од курсни разлики се признаваат како приход/расход во Извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога настанале.

Девизните средства со кои што работи Друштвото се претежно евра (ЕУР). Официјалните курсеви важечки на 31 декември 2013 и 2012 година беа како што следи:

Девизен курс:	31 декември 2013 МКД	31 декември 2012 МКД
ЕУР	61.5113	61.5000

Б Нетирање на финансиски инструменти

Средствата и обврските, приходите и расходите се пребиваат единствено во случај кога пребивањето се бара и дозволува со некој стандард.

В Приходи од управување со задолжителен и доброволен фонд

Приходот од управување со фондовите се признава кога е веројатно дека Друштвото ќе има прилив на идни економиски користи и истите може веродостојно да се измерат.

Друштвото остварува приходи од управување со задолжителен и доброволен пензиски фонд по следните основи:

Надоместок од придонеси кој се пресметува како % од уплатените придонеси на секоја индивидуална сметка и на секоја индивидуална потсметка на посебната сметка пред тие да бидат претворени во сметководствени единици на задолжителниот фонд, односно како % од уплатените придонеси на секоја индивидуална и професионална сметка пред тие да бидат претворени во сметководствени единици на доброволниот фонд.

Надоместокот од придонеси, уплатени во задолжителниот пензиски фонд, заклучно со 31 мај 2013 година изнесуваше 4%, а од 01 јуни 2013 година: 3,75% (2012: 4%).

Надоместокот од придонеси, уплатени на индивидуална сметка во доброволниот пензиски фонд изнесува 3,8% (2012: 3,8%). Надоместокот од придонеси кај професионалните шеми се уредува со Договор помеѓу Друштвото и осигурителот и Договор за организирање и финансирање на професионална пензиска шема, склучен помеѓу осигурителот и претставник на неговите вработени или членови.

Надоместок за управување кој се пресметува како % од нето средствата на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд.

Надоместокот за управување со задолжителен пензиски фонд на месечно ниво, заклучно со 31 мај 2013 година изнесуваше 0,05%, а од 01 јуни 2013 година: 0,045% (2012: 0,05%) од вредноста на нето средствата на задолжителниот фонд, додека надоместокот за управување со доброволен пензиски фонд изнесува 0,10% од вредноста на нето средствата на доброволниот фонд на месечно ниво (2012: 0,10%).

Приходите од надоместок од придонеси и надоместок за управување се признаваат како приходи во периодот во кој услугата е обезбедена.

На 23 јануари 2013 година во Службен Весник на РМ број 13 е објавен Законот за изменување и дополнување на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување со кој се извршија измени на висината на одредени надоместоци кои Друштвото ги наплаќа или плаќа, а кои ќе стапат на сила почнувајќи од 2014 година, па натаму. Имено согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, висината на надоместокот кој го наплатува Друштвото не може да изнесува повеќе од 3,5% за 2014 година, 3,25% за 2015 година, 3% за 2016 година, 2,75% за 2017 година, 2,5% за 2018 година и 2,25% за 2019 година од секој уплатен придонес.

Висината на месечниот надоместок од вредноста на нето средствата кој го наплатува Друштвото неможе да изнесува повеќе од 0,045% за 2014 година, 0,04% за 2015 година, 0,04% за 2016 година, 0,035% за 2017 година и 0,035% за 2018 година.

Влијанието на променетите % на добивката во 2013 би претставувало намалување на приходите за МКД 7.872 илјади.

Надоместок за премин

Број на денови	Износ на надоместок за премин од еден во друг задолжителен пензиски фонд
Број на денови ≤ 720	15 евра
Број на денови > 720	Не се плаќа надоместок за премин

Број на денови	Износ на надоместок за премин од еден во друг доброволен пензиски фонд
Број на денови ≤ 360	10 евра
Број на денови > 360	Не се плаќа надоместок за премин

Бројот на денови се пресметува согласно законската регулатива. Приходите од надоместок за премин се признаваат кога е веројатно дека идни економски користи поврзани со преминот ќе претставуваат прилив во Друштвото.

Г Расходи од управување со задолжителен и доброволен фонд

Расходи за МАПАС

Друштвото е обврзано да плаќа надоместок на МАПАС во висина од 0,8% од вкупните придонеси уплатени во задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд, управувани од страна на Друштвото. (2012:0,8%).

Расходи за чувар на имот

Чувар на средствата на задолжителниот пензиски фонд управуван од страна на Друштвото е Комерцијална Банка АД Скопје. Надоместокот за Комерцијална Банка АД Скопје се пресметува како % од вкупната вредност на имотот на задолжителниот пензиски фонд и изнесува 0,079%, за вредност на имотот од 100.000 илјади ЕУР до 200.000 илјади ЕУР и 0,074% за вредност на имотот на задолжителниот фонд од 200.000 илјади ЕУР до 300.000 илјади ЕУР. Вредноста на имотот на задолжителниот фонд надмина 200.000 илјади ЕУР на 19.12.2013 година.

Чувар на средствата на доброволниот пензиски фонд е Комерцијална Банка АД Скопје. Надоместокот за Комерцијална Банка АД Скопје се пресметува како % од вкупната вредност на имотот на доброволниот пензиски фонд и изнесува 0,25%, до вредност на имотот од 50.000 илјади ЕУР, односно 0,20% за вредност на имотот над 50.000 илјади ЕУР. Вредноста на имотот на доброволниот фонд во 2013 беше под 50.000 илјади ЕУР.

Расходи за ПИОМ

Почнувајќи од 01 јуни 2013 година, Друштвото нема обврска да плаќа надоместок на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија, како процент од вкупните придонеси уплатени во задолжителниот пензиски фонд управуван од страна на Друштвото во претходниот месец. Надоместокот за Фондот за пензиско и инвалидско осигурување до 31 мај 2013 година изнесуваше 0,1% од уплатените придонеси во задолжителниот фонд (2012: 0,1%).

Трошоци за трансакции

Трошоците за трансакции се трошоци кои согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, во име на задолжителниот односно доброволниот пензиски фонд, а за сметка на пензиското друштво ги плаќа пензиското друштво. Трошоците за трансакции се однесуваат на трошоците за суб чуварот на средствата на задолжителниот и доброволниот фонд – депозитарна институција која има дозвола издадена од надлежен орган во земја надвор од Република Македонија и е овластена за таква дејност согласно законите на државата каде се чуваат средствата на задолжителниот и доброволниот пензиски фонд.

Трошоци за маркетинг

Трошоците за маркетинг се трошоци поврзани со активности чија цел е зачленување или премин на членови од еден во друг пензиски фонд, рекламирање на карактеристиките на системот на капитално финансирано пензиско осигурување и особено на пензиското друштво. Трошоците за маркетинг исто така опфаќаат и трошоци направени со цел обезбедување услуга и информација или објективно и навремено обезбедување податок поврзан со работењето на пензиското друштво, на сегашни или идни членови на задолжителниот односно доброволниот пензиски фонд, како и трошоци поврзани со известувањата кои се доставуваат до членовите на задолжителниот односно доброволниот пензиски фонд.

Овие расходи се признаваат и евидентираат на пресметковна основа кога трошоците се стварно настанати.

Трошоци за агенти

Друштвото има овластени агенти – лица ангажирани по договор за дело чија активност е насочена кон привлекување на нови членови во задолжителниот односно доброволниот пензиски фонд. Трошоците за агенти опфаќаат трошоци направени за организирање и полагање на испит за стекнување на својство на агент, за упис во регистарот на агенти, за издавање и продолжување на дозволата на агент, надоместоци и бонуси за склучени договори, трошоци за едукација на агентската мрежа и сл. Вреднувањето на агентската провизија се врши согласно Тарифникот за провизионирање на Друштвото, на месечна основа. Сите трошоци за агенти се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка во моментот на нивното настанување, согласно Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво донесен од МАПАС.

Останати трошоци за управување со задолжителен и доброволен фонд

Овие трошоци ги опфаќаат трошоците за внес, корекција и поништување на договор за членство во Регистарот на членови, поднесоци и жалби до МАПАС како и трошоците за спроведување на постапка за давање согласности од страна на МАПАС.

Д Приходи и расходи од камати

Приходите и расходите по основ на камата се пресметани на сите каматоносни побарувања и обврски врз основа на законските прописи на Република Македонија или со договор помеѓу доверителот и должникот. Приходите и расходите од камати се признаваат сразмерно на времето на употреба на финансиските инструменти.

Ѓ Финансиски средства

Друштвото ги вложува своите слободни парични средства во депозити и хартии од вредност кои се дозволени согласно Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување.

Друштвото располага само со едно портфолио хартии од вредност - хартии од вредност расположливи за продажба. Ова е резултат на определбата на Друштвото да вложува во хартии од вредност кои можат да бидат оттуѓени во било кое време, доколку се јави потреба од генерирање на ликвидни средства.

Вложувањата во должнички хартии од вредност, Друштвото почетно ги признава како ставка на Извештајот за финансиска состојба тогаш кога тоа станува странка во договорените одредби од инструментот, односно на датумот на тргување. Вложувањата во хартии од вредност почетно се вреднуваат по нивната набавна вредност со вклучени трошоци на трансакции направени за нивно стекнување. На крајот на секој месец се врши проценка и сведување на нивната сметководствена вредност на пазарната вредност според просечните пазарни цени објавени на активен пазар. Државните обврзници за кои не постои активен пазар, се вреднуваат по објективна вредност, утврдена со користење на пазарни претпоставки.

Ефектот од промената на објективната вредност има влијание врз главнината. Дисконтот како дел од амортизационата вредност се признава како компонента на приходите од камати на месечна основа. Премијата како дел од амортизационата вредност се признава како компонента на расходите од камати на месечна основа.

Друштвото врши депризнавање на ХВ во случаите кога ја губи контролата над договорените права кои произлегуваат од нив, односно кога истите ќе ги продаде, кога истите ќе доспеат или на друг начин оттуѓат. Во моментот на депризнавање на ХВ расположиви за продажба (продажба, доспевање и сл), кумулативните нереализирани добивки/загуби кои претходно биле признаени во главнината се депризнаваат од капиталот и нето добивките/загубите се пренесуваат и признаваат во Билансот на успех како реализирани добивки/загуби.

Друштвото е должно најмалку еднаш годишно да проверува, дали постојат објективни докази за оштетување на вредноста на должничките ХВ. Друштвото признава загуба поради оштетување кај ХВ, доколку нивната сметководствена вредност е поголема од нивниот проценет надоместлив износ.

Загубата поради оштетување се признава како расход во Билансот на успех. Кај ХВ расположливи за продажба износот на загубата поради оштетување претставува кумулативната загуба која што била признаена во капиталот, односно разликата помеѓу почетната набавна вредност и тековната објективна вредност на ХВ.

Е Материјални вложувања и нематеријални вложувања

Друштвото ги евидентира материјалните и нематеријалните вложувања според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираната загуба поради оштетување.

Намалувањето на материјалните и нематеријалните вложувања произлегува од продажбите, расходувањата и пресметаната тековна амортизација. Капиталните добивки или загуби кои произлегуваат од овие трансакции се прикажуваат во Извештајот за сеопфатна добивка.

Амортизацијата на материјалните и нематеријалните вложувања се пресметува според праволиниска метода и се распределува врз системска основа за време на најдобрата проценка на корисниот век на употреба.

Стапките на амортизација се така одредени да вредноста на материјалните и нематеријалните средства се распоредува во трошоци во проценетиот период на неговата корисност.

Применетите годишни стапки на амортизација, според проценетиот период на корисност се следните:

Моторни возила	25 %
Мебел и канцелариска опрема	20 %
Компјутерска опрема	25 %
Останата опрема	10 %
Нематеријални средства	20 %

Ж Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти ги сочинуваат: паричните средства на трансакциска сметка, парични средства во благајна, депозити по видување и депозити со оригинален рок на доспевање до 3 месеци.

З Трошоци за користи на вработените

Трошоците за користи на вработените се состојат од:

- Трошоци за краткорочни користи: плати и социјални придонеси, платени отсуства, платени годишни одмори, регрес за годишен одмор, новогодишен надомест, немонетарни користи (здравствена заштита, осигурување и сл), надомест за одвоен живот и други примања по договори за вработување.
- Долгорочни користи: јубилејни награди, отпремнина за одење во пензија и надомест по основ доброволна пензиска шема.

Краткорочните користи се вреднуваат по недисконтиран износ, кој се очекува да биде платен врз основа на работен однос.

Долгорочните користи се вреднуваат според сегашната вредност т.е. дисконтирани идни парични текови на дефинираните користи на датумот на Извештајот за финансиска состојба.

S Финансиски обврски

Во краткорочни финансиски обврски, Друштвото ги класифицира сите обврски чиј рок на доспевање е до 12 месеци, а во долгорочни финансиски обврски сите обврски чиј рок на доспевање е подолг од 12 месеци.

Друштвото ги признава финансиските обврски како ставка во Извештајот за финансиска состојба тогаш кога е веројатно дека ќе има одлив на средства кој може веродостојно да се измери.

Финансиските обврски се евидентираат по номинална вредност врз основа на соодветен сметководствен документ (фактура, договор, пресметка), согласно законските прописи и согласно Одлуките на Друштвото.

И Данок на добивка

Данокот на добивка се пресметува и плаќа согласно одредбите на Законот за данок на добивка. Почнувајќи од 1 јануари 2009 година, компаниите не плаќаат данок на добивката пред оданочување, се додека таа не се дистрибуира во форма на дивиденди. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно.

Во 2013 година дивидендите исплатени на домашни правни лица беа ослободени од плаќање на данок на добивка. Дивидендите дистрибуирани на поединци и странски правни лица не се ослободени од данокот на добивка и се предмет на 10% обврска за корпоративен данок која настанува во моментот на исплата на дивидендата. Со оглед на тоа дека данокот произлегува од акумулираната добивка, таквиот данок се признава во капиталот.

Освен дистрибуцијата на дивиденда, данок се плаќа и на износот на непризнаени расходи за даночни цели кои ги сочинуваат оданочивите расходи и помалку искажани приходи и расходи и помалку искажани приходи од поврзани лица, настанати во текот на фискалната година, намалени за износот на даночниот кредит (види во следниот пасус).

Данок на непризнаени расходи

Согласно промените во македонската даночна регулатива, во примена од 1 јануари 2009, на крајот на фискалната година компаниите се должни да плаќаат данок на непризнаени расходи, без оглед на нивните финансиски резултати.

Како основа за оданочување се користат трошоците кои не се поврзани со вршење на дејност на субјектот, односно не се непосреден услов за извршување на таа дејност и не се последица од вршење на таа дејност (подароци, репрезентација, премии за менаџерско осигурување, исплатени

надоместоци на трошоци од работен однос над утврдените износи и сл). Даночната основа се зголемува за расходи и помалку искажани приходи од поврзани лица, а се намалува за износот на даночниот кредит или други даночни олеснувања.

Данокот на непризнаените расходи и помалку искажаните приходи се прикажува во Извештајот за сеопфатна добивка за годината.

Ј Акционерски капитал

Акционерскиот капитал се состои од обични акции и е целосно уплатен во паричен износ.

К Законски резерви

Согласно законот за трговски Друштва, Друштвото е обврзано да издвојува законска резерва во износ од 5% од остварената годишна добивка, се додека законските резерви не достигнат износ од 1/10 од основачкиот капитал на Друштвото. На 31 декември 2013 година задолжителната резерва на Друштвото го има достигнато износот од 1/10 основачкиот капитал.

Л Наеми

Наемите со кои значаен дел од ризикот и наградите од сопственоста се задржани од страна на наемодавачот се класифицирани како оперативен наем. Плаќањата направени по основ на оперативен наем (нето од било какви поттикнувања од страна на наемодавателот) се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка на праволиниска основа во текот на периодот на наемот.

М Резервирања

Резервирањата се признаваат кога има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани, кога е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмири обврската и кога може да биде направена реална проценка на износот. Резервирањата се утврдуваат преку дисконтирање на очекувани идни парични текови користејќи стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни претпоставки за временската вредност на парите и ризиците поврзани со обврската. Резервирањата се состојат од резервирања за јубилејни награди и отпремнина за пензионирање (за повеќе детали види белешка 20)

3. Управување со ризици

Активностите на Друштвото се изложени на различни видови ризици и заради тоа се потребни анализи, евалуации, прифаќање и раководење на одредено ниво на ризик. Целта на Друштвото е да постигне оптималност помеѓу ризикот и приносот и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти за финансискиот резултат на Друштвото.

Политиките за управување со ризик се дизајнирани на тој начин да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да воспоставуваат соодветни ризични лимити и контроли. Друштвото често ги ревидира политиките за управување со кредитен, пазарен, ликвидносен и оперативен ризик.

А Кредитен ризик

Управувањето со кредитен ризик во најголема мера е законски регулирано со ограничување на вложувањата на Друштвото во банкарски депозити и должнички хартии од вредност чиј издавач е Република Македонија.

Кредитниот ризик претставува веројатност дека издавачот на должничките инструменти и депозитите нема да биде во можност целосно или делумно да ги измири обврските во роковите на достасување.

Друштвото управува со кредитниот ризик на тој начин што ги вложува слободните парични средства само во законски дозволени инструменти.

Изборот на инструменти во кои се инвестира се врши во согласност со интерните акти на Друштвото, при што основни критериуми за избор се следните:

Должнички инструменти: стапка на принос до доспевање (YTM), валута, траење и рок до доспевање. Депозити во банки:

- Критериуми за избор на банка: се користи годишното рангирање на банките подготвено врз основа на годишни ревидирани финансиски извештаи;
- Критериуми за избор на конкретен депозитен аранжман: стапка на принос – каматна стапка, вид на каматна стапка (фиксна или варијабилна), валута, рок до доспевање, посебни клаузули во договорот и сл.

Кредитниот ризик кај вложувањата во депозити, Друштвото го следи преку постојана анализа на способноста на банките да ги исполнат обврските кон Друштвото кои произлегуваат од договорот помеѓу договорените страни.

Менаџментот на Друштвото е на став дека со законските ограничувања и определбата да се чуваат хартиите од вредност на неопределен рок, со можност за нивно оттуѓување кога за тоа ќе се јави потреба може да управува со кредитниот ризик кај хартиите од вредност.

Со оглед на квалитетот на пласираните средства раководството на Друштвото не очекува некоја од договорените страни да не ги исполни обврските.

На денот на составување на Извештајот за финансиска состојба, концентрацијата на кредитниот ризик е претставена преку долгорочни депозити кои се држат во НЛБ Тутунска Банка АД Скопје, Халк Банка АД Скопје, Алфа Банка АД Скопје, Охридска Банка АД Охрид и Стопанска Банка АД Скопје, краткорочни депозити кои се држат во НЛБ Тутунска Банка АД Скопје, Халк Банка АД Скопје, Охридска Банка АД Охрид и Стопанска Банка АД Скопје и преку државни обврзници издадени од Република Македонија.

A.1. Максимална изложеност на кредитен ризик пред давање колатерал или други кредитни зголемувања

	Максимална изложеност	
	2013	2012
Депозити	198.757	186.957
Пари и парични еквиваленти – Депозит по видување	686	227
Пари и парични еквиваленти – тековна сметка во банка	102	112
Хартии од вредност - Должнички инструменти	91.881	42.965
Останати финансиски средства	6.421	8.802
Останати средства	868	357
31 декември	298.715	239.420

Раководството е убедено во неговата способност да води контрола и да одржува минимална изложеност на кредитен ризик на Друштвото која произлегува од портфолиото на депозити и вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба. Останатите финансиски средства претставуваат пресметани приходи од управувачка провизија за декември 2013 и 2012 година (соодветно) и побарувања за надоместоци од придонеси. Друштвото не гледа кредитен ризик поврзан со овие средства, со оглед на тоа што истите се наплаќаат директно од средствата на фондовите.

A.2. Депозити

Депозитите се дадени подолу:

	31 декември 2013	31 декември 2012
Ниту се достасани ниту оштетени	199.443	187.184
Нето	199.443	187.184

За целите на следење на кредитниот ризик, Друштвото ги анализира Депозитите врз основа на категоризација на банките која ја врши Народната банка на Република Македонија. Според категоризацијата, големи банки се банки со вкупна актива над 26,9 милијарди МКД, средни банки се банки со вкупна актива од 6,7 милијарди МКД до 26,9 милијарди МКД и мали банки се банки со вкупна актива помала од 6,7 милијарди МКД.

Друштвото има вложувања во депозити во големи, средни и мали банки како што е прикажано подолу:

	2013	2012
Депозити во големи банки	150.224	123.210
Депозити во средни банки	46.707	56.935
Депозити во мали банки	2.512	7.039
31 декември	199.443	187.184

Нето максимална изложеност	199.443	187.184
Без колатерал	199.443	187.184

А.3. Должнички инструменти

	31 декември 2013	31 декември 2012
Ниту се достасани ниту оштетени	91.881	42.965
Нето	91.881	42.965

На следнава табела е дадена анализа на должничките инструменти според нивниот издавач:

2013	Обврзници	Вкупно
Република Македонија	91.881	91.881
Вкупно	91.881	91.881

2012	Обврзници	Вкупно
Република Македонија	42.965	42.965
Вкупно	42.965	42.965

Издавачот на должничките инструменти има ББ+ кредитен рејтинг за долгорочно задолжување според Fitch рејтинг агенцијата.

Финансиските инструменти, мерени по фер вредност, се прикажани во следните нивоа на хиерархија, врз основа на начинот на одредување на објективната вредност. Ниво 1 – Државни обврзници кои имаат објективна вредност и активен пазар и Ниво 2 – објективната вредност се одредува врз основа на пазарни претпоставки. Во ниво 1 се класификувани обврзници за денационализација. Во ниво 2 се класификувани континуирани обврзници, кои немаат активен пазар но може да бидат продадени со директни преговори со купувач на пазарот преку шалтер. Објективната вредност на овие инструменти е проценета врз основа на параметри како што се каматните стапки и дисконтираните идни парични текови користејќи ги стапките кои се тековно важечки за должнички инструменти под слични услови, кредитниот ризик и периодот на доспевање.

2013	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Должнички инструменти			
Државни обврзници	7.989	83.892	-
Вкупно	7.989	83.892	-

2012	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Должнички инструменти			
Државни обврзници	11.312	31.653	-
Вкупно	11.312	31.653	-

A.4. Концентрација на ризикот на финансиските средства со кредитна изложеност

Географски регион

Следнава табела ја анализира кредитната изложеност по географски региони.

	Држави од ЕУ	Европски држави кои не се членки на ЕУ	Република Македонија	Други земји	Вкупно
Пласмани во банки - депозити	-	-	199.443	-	199.443
Хартии од вредност -должнички инструменти	-	-	91.881	-	91.881
Останати финансиски средства	-	-	6.421	-	6.421
Парични средства	-	-	102	-	102
Останати средства	-	-	868	-	869
31 декември 2013	-	-	298.715	-	298.716

	Држави од ЕУ	Европски држави кои не се членки на ЕУ	Република Македонија	Други земји	Вкупно
Пласмани во банки - депозити	-	-	187.184	-	187.184
Хартии од вредност -должнички инструменти	-	-	42.965	-	42.965
Останати финансиски средства	-	-	8.802	-	8.802
Парични средства	-	-	112	-	112
Останати средства	-	-	357	-	357
31 декември 2012	-	-	239.420	-	239.420

Б Пазарен ризик

Пазарен ризик е ризикот дека промените во пазарните цени, како промена во каматните стапки, промена во цените на капиталот и девизните курсеви ќе влијаат на приходите на Друштвото или на вредноста на поседуваните финансиски инструменти. Друштвото ги проценува пазарните ризици и максималните загуби кои можат да се очекуваат, а кои се базираат на претпоставки за различни промени на пазарните услови. Раководството на Друштвото поставува граници за ризикот кој што може да се прифати и којшто редовно се следи.

Б1 Валутен ризик

Друштвото е изложено на валутен ризик преку трансакции во странска валута. Изложеноста на валутен ризик, во најголема мера произлегува од вложувањата во финансиски инструменти, поточно должнички хартии од вредност, и се манифестира преку влијание на вредноста на хартиите од вредност деноминирани во странска валута кои се чуваат во портфолиото расположливи за продажба. Друштвото го следи и управува со валутниот ризик преку месечна анализа на портфолиото на Друштвото.

На 31 декември 2013 година, Друштвото има средства и обврски искажани во ЕУР и тоа:

- државни обврзници во ЕУР во износ од МКД 91.881 илјади (2012: МКД 42.965 илјади) вклучени во позицијата долгорочни хартии од вредност расположливи за продажба.
- обврски спрема вработени во ЕУР во износ од МКД 96 илјади (2012: МКД 83 илјади) вклучени во останати обврски.
- обврски спрема добавувачи во износ од МКД 1.564 илјади (2012: 400) вклучени во позицијата останати финансиски обврски.

На 31 декември ако курсот зајакне/ослабне за 5% во однос на ЕУР, а останатите променливи останат исти, капиталот на Друштвото ќе се зголеми/намали за околу МКД 4.513 илјади (2012: МКД 2.140 илјади), најмногу како резултат на курсните разлики на државни обврзници.

Б2 Каматен ризик

Ризикот од промена на каматните стапки е застапен кај активата на Друштвото, поточно кај вложувањата во депозити и долгорочни хартии од вредност, наспроти пасивата каде во досегашното работење нема каматоносни обврски, или истите се незначителни.

Друштвото управува со каматниот ризик преку следење на трендовите на каматните стапки, пресметка и следење на просечните каматни стапки, проценка на идните движења на каматните стапки, адекватно структурирање на инвестирањата на слободните парични средства и склучување на договори со фиксни приноси.

На 31 декември 2013 година Друштвото нема каматоносни обврски, додека каматоносната актива се состои од државни обврзници со фиксна каматна стапка, долгорочни и краткорочни депозити со фиксна и променлива каматна стапка.

Просечната каматна стапка на депозитите на 31 декември 2013 изнесува 6,9% (2012: 8,08%).

Депозитите со фиксна каматна стапка учествуваат во вкупните депозити со 67,33% (2012: 76,25%).

Б2 Каматен ризик

Во 2013 година имаше промена на каматните стапки кај депозитите со варијабилна каматна стапка пласирани во Алфа Банка АД Скопје, ТТК Банка АД Скопје, Стопанска Банка АД Скопје и НЛБ Тутунска Банка АД Скопје, без позначајно влијание на просечната каматна стапка на депозитите, поради ниското учество на депозитите со варијабилна каматна стапка во вкупните депозити од 32,67% (2012: 23,75%).

На датумот на известување доколку каматните стапки на депозитите со променлива каматна стапка се помали/поголеми за 0,5% а останатите променливи останат исти, добивката на Друштвото ќе се намали/зголеми за МКД 152 илјади (2012: МКД 108 илјади).

Анализа на финансиските инструменти според видот на каматна стапка

	Фиксна каматна стапка	Варијабилна каматна стапка	Вкупно
Пласмани во банки – депозити	149.481	49.962	199.443
Хартии од вредност			
- Должнички инструменти	91.881	-	91.881
Вкупно 2013	241.362	49.962	291.324
Пласмани во банки – депозити	143.585	43.599	187.184
Хартии од вредност			
- Должнички инструменти	42.965	-	42.965
Вкупно 2012	186.550	43.599	230.149

Б3 Ценовен Ризик

Друштвото е изложено на ценовен ризик поради промена на објективната вредност на должничките хартии од вредност – државни обврзници класифицирани во портфолиото расположиви за продажба. Ефектот од промената на објективната вредност директно не влијае на резултатот од тековното работење, заради тоа што промените во објективната вредност се евидентираат во главнината. За управување со ризикот од промена на цената на инвестициите во должнички инструменти Друштвото го диверзифицира своето портфолио.

Ако цените на должничките хартии од вредност, за кои постои активен пазар (обврзници за денационализација), се зголемат/намалат за 0,5% на 31 декември 2013 година, а сите други варијабилни останат исти капиталот на Друштвото ќе се зголеми/намали за МКД 41 илјади (2012: МКД 59 илјади).

В Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик претставува веројатност од случување на негативни настани кои ќе доведат до неможност Друштвото да ги исполнува достасаните обврски.

Друштвото има воспоставено постапка за управување со ликвидносниот ризик на месечно ниво и известува за месечната и кварталната ликвидносна позиција. Одржувањето на соодветно ниво на ликвидни средства е под влијание и на законските барања, односно барањата на регулаторот за одржување на задолжителни ликвидни средства во износ утврден како % од главнината на Друштвото.

Во досегашното работење Друштвото било во можност да ги подмири сите доспеани обврски. Сите финансиски обврски на Друштвото доспеваат во рок од една година по 31 декември 2013.

Табелата подолу претставува анализа на средствата и обврските на Друштвото, по групи според остатокот на периодот сметан од датумот на Извештајот за финансиската состојба до датумот на доспевање.

2013	Доспевање до 1 месец	Доспевање од 1 до 3 месеци	Доспевање од 3 месеци до 1 година	Доспевање од 1 до 5 години	Доспевање над 5 години	Вкупно
Парични средства и парични еквиваленти	788	-	-	-	-	788
Депозити	3.930	12.749	83.878	98.200	-	198.757
Хартии од вредност	-	190	4.616	86.549	526	91.881
Останати финансиски средства	6.421	-	-	-	-	6.421
Останати средства	-	-	868	-	-	869
Средства кои се чуваат за управување со ликвидносен ризик (договорен датум на доспевање)	11.139	12.939	89.362	184.749	526	298.715
Останати финансиски обврски	8.112	1.588	218	-	-	9.918
Останати обврски	525	-	1.437	-	-	1.962
Вкупни обврски (договорен датум на доспевање)	8.637	1.588	1.655	-	-	11.880

2012	Доспевање до 1 месец	Доспевање од 1 до 3 месеци	Доспевање од 3 месеци до 1 година	Доспевање од 1 до 5 години	Доспевање над 5 години	Вкупно
Парични средства и парични еквиваленти	339	-	-	-	-	339
Депозити	283	1.747	76.127	108.800	-	186.957
Хартии од вредност	-	190	4.212	37.814	749	42.965
Останати финансиски средства	8,802	-	-	-	-	8,802
Останати средства	-	-	357	-	-	357
Средства кои се чуваат за управување со ликвидносен ризик (договорен датум на доспевање)	9,424	1.937	80.695	146.614	749	239.420
Останати финансиски обврски	4.108	3.340	130	-	-	7.578
Останати обврски	169	-	689	-	-	858
Вкупни обврски (договорен датум на доспевање)	4.277	3.132	819	-	-	8.436

Г Оперативен ризик

Оперативниот ризик е специфичен вид на ризик кој што настанува заради недостатоци или грешки при делувањето на внатрешните процеси, системи, луѓе или заради надворешни настани. Дефиницијата го вклучува и правниот ризик, а не го вклучува стратешкиот ризик и ризикот од губење на угледот (репутација).

Управувањето со оперативниот ризик е регулирано со Политиката за управување со ризици која пропишува методологија за идентификација, оценка, следење и совладување на оперативните ризици како и евиденција и известување за штетни настани од кои произлегуваат оперативни ризици во работењето на Друштвото.

Д Управување со капитал

Политиката на Друштвото е да одржува стабилност на капиталната база со цел да се задоволат законските барања, да се задржи довербата на пазарот и да се одржи идниот развој на бизнисот.

Според законските барања, капиталот на Друштвото треба да изнесува најмалку 3.800 илјади ЕУР, кога средствата на двата фонда со кои управува ќе достигнат вредност од 200.000 илјади ЕУР. Фондовите ја достигнаа оваа вредност на 19 ноември 2013 година. На овој датум Друштвото располагаше со износ на капитал повисок од законскиот минимум, без да има потреба од дополнително зголемување на основната главнина.

4. Проценки при примена на сметководствените политики

Друштвото врши проценки и претпоставки кои влијаат на презентираниите износи на средствата и обврските. Друштвото врши резервирања на трошоци кои се однесуваат на тековната година кои земајќи ги во предвид искуството од минатото, очекувањата за идните настани и влијанието на други фактори, се верува дека се разумни.

5. Приходи од камати на вложувања во депозити

	2013	2012
Приходи од камати на долгорочни депозити	13.659	13.098
Приходи од камати на краткорочни депозити	1.367	1.387
Приходи од камати на депозити по видување и депозити со оригинален рок на доспевање до 3 месеци	37	39
	15.063	14.524

6. Приходи од камати од вложувања во хартии од вредност

	2013	2012
Приходи од камати на хартии од вредност расположиви за продажба	3.122	1.819
	3.122	1.819

7. Останати приходи

	2013	2012
Приходи од ослободени резервирања	806	88
Приходи од курсни разлики	194	67
Приходи од трансфер на членови	871	8
Останати приходи	696	475
	2.567	638

8. Материјални трошоци

	2013	2012
Наемнини	6.852	7.992
Транспортни трошоци	2.893	3.182
Одржување и заштита	3.533	4.086
Потрошена енергија	1.105	1.363
Потрошени сировини и материјали	325	480
Отпис на ситен инвентар	44	50
Останати услуги	725	657
	15.477	17.810

9. Трошоци за вработени

	2013	2012
Плати	34.996	35.808
Придонеси за доброволно пензиско осигурување	1.121	1.176
Други надоместоци на вработените	3.572	5.357
Резервирања за користи на вработени	78	88
Трошоци за службени патувања	1.342	1.508
	41.109	43.937
Број на вработени на последниот ден од периодот	29	30

Во 2013 година, трошоците за службени патувања на вработените се прикажани во ставката Трошоци за вработени. Со цел обезбедување на споредливост на податоците со 2012 година, направена е рекласификација, односно Трошоците за службени патувања, кои во 2012 година се прикажани во ставката Останати нематеријални расходи се рекласифицирани во ставката Трошоци за вработени, во износ од 1.808 илјади МКД.

10. Останати нематеријални расходи

	2013	2012
Ревизорски и консултантски услуги	2.707	2.102
Репрезентација	480	383
Банкарски услуги	212	244
Даноци и членарини	40	94
Курсни разлики	203	89
Надоместоци на членови на УО и НО	146	167
Останати расходи	835	534
	4.623	3.613

11. Данок на непризнаени расходи

	2013	2012
Данок на непризнаени расходи	394	572
	394	572

	2012
Даночно непризнати расходи	5.719
Даночна основа	5.719
Пресметан данок по стапка од 10%	572
Данок на непризнаени расходи	572

	2013
Даночно непризнати расходи	3.937
Даночна основа	3.937
Пресметан данок по стапка од 10%	394
Данок на непризнаени расходи	394

12. Парични средства и парични еквиваленти

	2013	2012
Депозити со оригинален рок на достасување до 3 месеци	686	227
Жиро сметка	82	97
Парични средства во благајна	20	15
	788	339

13. Депозити

	2013	2012
Орочени депозити во домашни банки	198.757	186.957
Тековни	100.557	82.157
Нетековни	98.200	104.800

Краткорочните депозити се пласирани во:

- Халк Банка АД со оригинален рок на доспевање од 1 година и каматна стапка од 4,2%.
- Стопанска Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 1 година и каматна стапка од 3,8 и 4,05%.
- Охридска Банка АД Охрид со оригинален рок на доспевање од 1 година и каматна стапка од 4,7%.
- НЛБ Тутунска Банка АД со оригинален рок на доспевање од 1 година и каматна стапка од 4,25%.

Долгорочните депозити се пласирани во:

- Алфа Банка со оригинален рок на доспевање од 2 години (2012: 2 години) и каматна стапка од 5,9% (2012: 6,2% и 6,7%).
- Охридска Банка АД Охрид со оригинален рок на доспевање од 2 и 3 години (2012: 2 години) и каматна стапка од 6% и 6,2% (2012: 6,2%)
- Стопанска Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 3 години и каматна стапка од 5,4%.
- Халк Банка АД со оригинален рок на доспевање од 3 години (2012: 3 години) и каматни стапки од 5,2% до 6,5% (2012: помеѓу 6% и 6,5%).
- НЛБ Тутунска Банка АД со оригинален рок на доспевање од 2, 3, 4 и 6 години (2012: 2, 3, 4 и 6 години) и каматни стапки кои се движат од 3,85% до 9,5% (2012: помеѓу 5% и 9,5%).

Износот на долгорочни депозити вклучува недоспеана камата од МКД 4.458 илјади (2012: МКД 4.812 илјади).

14. Долгорочни хартии од вредност

	2013	2012
Расположливи за продажба:		
Државни обврзници	91.881	42.965
	91.881	42.965

Обврзниците вклучуваат:

- Обврзници за денационализација (04) во износ од МКД 6.047 илјади (2012: МКД 8.746 илјади) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2006 до 1 јуни 2015.
- Обврзници за денационализација (02) во износ од МКД 0 (2012: МКД 403 илјади) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспеа на 31 мај 2013.
- Обврзници за денационализација (09) во износ од МКД 1.847 илјади (2012: МКД 1.996 илјади) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2011 до 1 јуни 2020.
- Континуирана ДО2011/02-0916дк во износ од МКД 3.001 илјади (2012: МКД 3.001 илјади), со каматна стапка од 5,5% годишно. Главницата доспева во септември 2016.
- Континуирана ДО2011/04-1216дк во износ од МКД 2.501 илјади (2012: МКД 2.501 илјади), со каматна стапка од 5,5% годишно. Главницата доспева во декември 2016.
- Континуирана ДО2012/01-0317дк во износ од МКД 4.501 илјади (2012: 4.501 илјади), со каматна стапка од 5,5% годишно. Главницата доспева во март 2017.
- Континуирана ДО2012/02-0617дк во износ од МКД 11.979 илјади (2012: 11.979 илјади), со каматна стапка од 5,5% годишно. Главницата доспева во јуни 2017.
- Континуирана ДО2012/10-0917дк во износ од МКД 4.001 илјади (2012: 4.001 илјади), со каматна стапка од 5,5% годишно. Главницата доспева во септември 2017.
- Континуирана ДО2012/17-1117дк во износ од МКД 5.003 илјади (2012: 5.003 илјади), со каматна стапка од 5,5% годишно. Главницата доспева во ноември 2017.
- Континуирана ДО2013/11-0418дк во износ од МКД 4.991 илјади (2012: 0), со каматна стапка од 4,9% годишно. Главницата доспева во април 2018.

- Континуирана ДО2013/13-0518дк во износ од МКД 6.987 илјади (2012: 0), со каматна стапка од 4,9% годишно. Главницата доспева во мај 2018.
- Континуирана ДО2013/23-0718дк во износ од МКД 4.492 илјади (2012: 0), со каматна стапка од 4,6% годишно. Главницата доспева во јули 2018.
- Континуирана ДО2013/25-0818дк во износ од МКД 4.002 илјади (2012: 0), со каматна стапка од 4,6% годишно. Главницата доспева во август 2018.
- Континуирана ДО2013/28-1018дк во износ од МКД 14.006 илјади (2012: 0), со каматна стапка од 4,6% годишно. Главницата доспева во октомври 2018.
- Континуирана ДО2013/31-1118дк во износ од МКД 15.008 илјади (2012: 0), со каматна стапка од 4,6% годишно. Главницата доспева во ноември 2018.
- Континуирана ДО2013/35-1218дк во износ од МКД 1.996 илјади (2012: 0), со каматна стапка од 4,6% годишно. Главницата доспева во декември 2018.

Во износот на обврзниците е вклучена и камата од МКД 1.518 илјади (2012: МКД 807 илјади)

15. Материјални вложувања

Набавната вредност на материјалните вложувања, соодветната амортизација и сегашната вредност на 31 декември 2013 година е прикажана подолу:

	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 01.01.2013	3.461	6.109	4.294	13.864
Нови набавки	-	1.114	62	1.176
Расходување	-	(683)	(38)	(721)
Состојба на 31.12.2013	3.461	6.540	4.318	14.319

	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Исправка на вредност				
Состојба на 01.01.2013	2.954	4.847	3.556	11.357
Амортизација за годината	190	760	469	1.420
Расходување	-	(659)	(30)	(688)
Состојба на 31.12.2013	3.144	4.948	3.995	12.089

	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Сметководствена вредност				
Состојба на 01.01.2013	508	1.262	738	2.508
Состојба на 31.12.2013	317	1.592	323	2.232

На 31 декември 2013 година Друштвото нема дадено материјални вложувања подзалог (2012: нема).

15. Материјални вложувања (продолжение)

	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 01.01.2012	3.461	5.587	4.250	13.298
Нови набавки	-	522	44	566
Состојба на 31.12.2012	3.461	6.109	4.294	13.864

	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Исправка на вредност				
Состојба на 01.01.2012	2.618	4.196	3.020	9.834
Амортизација за годината	335	651	536	1.522
Состојба на 31.12.2012	2.953	4.847	3.556	11.356

	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Сметководствена вредност				
Состојба на 01.01.2012	843	1.391	1.230	3.464
Состојба на 31.12.2012	508	1.262	738	2.508

16. Нематеријални вложувања

Набавна вредност		Софтвер и лиценци
Состојба на 01.01.2013		13.411
Нови набавки		2.449
Состојба на 31.12.2013		15.860

Амортизација		
Состојба на 01.01.2013		10.529
Амортизација за годината		1.062
Состојба на 31.12.2013		11.591

Сегашна вредност		
На 1 Јануари 2013		2.882
На 31 Декември 2013		4.269

Набавна вредност		Софтвер и лиценци
Состојба на 01.01.2012		12.671
Нови набавки		740
Состојба на 31.12.2012		13.411

Амортизација		
Состојба на 01.01.2012		9.407
Амортизација за годината		1.122
Состојба на 31.12.2012		10.529

Сегашна вредност		
На 1 Јануари 2012		3.265
На 31 Декември 2012		2.882

17. Останати финансиски средства

	2013	2012
Однапред пресметани приходи (управувачка провизија)	5.672	4.950
Побарување за надоместок од придонеси	749	3.852
	6.421	8.802

18. Останати средства

	2013	2012
Однапред платени трошоци	485	312
Останати средства	263	45
	748	357

19. Останати финансиски обврски

	2013	2012
Обврски спрема добавувачи	1.985	908
Пресметани трошоци	7.923	6.238
Останати обврски	10	224
	9.918	7.370
Тековни	9.918	7.370
Нетековни	-	-

20. Резервирања

	2013	2012
Обврски за резервирања за користи на вработени	608	1.316
	608	1.316

Друштвото прави Резервирања за користи за вработените: јубилејни награди и отпремнина за пензионирање. Износот на резервирањата за јубилејни награди и отпремнина за пензионирање се утврдува земајќи ги предвид следните претпоставки:

- Дисконтен фактор од 15%
- Број на вработени подобни за правото на користи и
- Идните зголемувања на платите имајќи го во предвид општиот индекс на зголемување на плати, промоциите и зголемувањата на платите како резултат на зголемување на минатиот труд.

20. Резервирања (продолжение)

	2013	2012
Состојба на 1 Јануари	1.316	1.314
Нови резервации	78	88
Искористени резервации	(806)	(86)
Зголемување во дисконтираниот износ	20	-
	608	1.316
Тековни	-	-
Нетековни	608	1.316

21. Останати обврски

	2013	2012
Обврски спрема вработени	1.962	858
	1.962	858

22. Основна главнина

На 31 декември 2013 година, основната главнина на Друштвото се состои од 21.200 акции (31 декември 2012 година: 21.200 обични акции). Номиналната вредност по акција изнесува 100 ЕУР искажана во денарска противвредност по среден курс на Народна Банка на Република Македонија на денот на издавањето на акциите.

Акциите носат право на глас во Собранието на Друштвото, право на исплата на дел од добивката (дивиденда) и право на исплата на дел од остатокот од ликвидационата односно стечајната маса на Друштвото. Секоја акција на имателот му носи право на еден глас на собранието на акционери.

Акционер	Број на акции	Вредноста на акција во ЕУР	Вредност во ЕУР	Учество во %
Нова Љубљанска Банка д.д	10.812	100	1.081.200	51%
НЛБ Тутунска Банка АД Скопје	10.388	100	1.038.800	49%
ВКУПНО	21.200		2.120.000	

23. Акумулирана добивка

	2013	2012
Акумулирана добивка- ограничена за распределба	89.657	30.036
Акумулирана добивка- слободна за распределба	58.991	62.858
	148.648	92.894

Согласно законските барања, капиталот на Друштвото треба да изнесува најмалку 3.800 илјади ЕУР (233.738 илјади МКД), кога средствата на двата фонда со кои управува Друштвото ќе достигнат 200.000

илјади ЕУР. Акумулираната добивка, како дел од капиталот има значајно влијае во достигнувањето на овој износ. Друштвото е должно во секое време да го одржува овој износ на главнина, па според тоа акумулираната добивка неможе целосно да се распредели на акционерите.

24. Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти на Друштвото согласно член 3, став 5 од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и член 4, став 12 од Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување се: Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана, НЛБ Тутунска Банка АД Скопје, НЛБ Лизинг дооел Скопје, НЛБ Склади доо Љубљана и Проспера Плус доо Љубљана како и членовите на клучниот менаџерски персонал. Состојбата на вкупните вложувања и вкупниот обем на остварени трансакции со поврзаните субјекти изнесуваат:

НЛБ Тутунска Банка АД Скопје

	2013	2012
Извештај за финансиска состојба		
Парични средства и парични еквиваленти	768	323
Краткорочни депозити	10.500	-
Долгорочни депозити	97.100	118.500
Однапред пресметани приходи по основ на камата на долгорочни и краткорочни депозити	4.132	4.483
Обврски спрема добавувачи	21	130
Извештај за сеопфатна добивка		
Приходи од камата	11.263	11.595
Негативни курсни разлики	12	19
Банкарски услуги – надомести и провизии	211	243
Наемнини	6.852	3.193
Трошоци за маркетинг активности	160	208
Материјални трошоци	1.293	483
Пренос на средства за порамнување на трансакција – купување на обврзници	51.531	25.515

НЛБ Лизинг дооел Скопје

	2013	2012
Трошоци за наемнини	-	4.786
Материјални трошоци	-	705

Крајниот сопственик на Друштвото е и краен сопственик на НЛБ Лизинг дооел Скопје.

24. Трансакции со поврзани субјекти (продолжение)

Проспера Плус доо Љубљана

	2013	2012
Префактурирање на трошоци за член на НО	-	100

НЛБ Склади доо Љубљана

	2013	2012
Приходи од продажба на услуги	-	98

Нова Љубљанска Банка д.д Љубљана

	2013	2012
Надомест и провизии	2	-
Префактурирање на трошоци	8	-

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

Вкупните надомести на клучниот менаџерски персонал на Друштвото вклучени во Трошоци за вработените (белешка 9) се како што следува:

	2013	2012
Краткорочни користи за клучниот менаџерски персонал	18.684	21.008
Долгорочни користи за клучниот менаџерски персонал	545	2.275

Вкупните надомести на членовите на Надзорниот Одбор, кои не се вработени во Друштвото, вклучени во Останати нематеријални расходи (белешка 10) се како што следува:

	2013	2012
Надомести за членови на НО (надворешни лица)	146	167

25. Обврски по основ на оперативен лизинг

Обврските по основ на оперативен лизинг произлегуваат од договорите за оперативен лизинг со поврзаната страна НЛБ Тутунска Банка АД Скопје.

	2013	2012
До една година	3.898	4.261
Од една година до пет години	-	435
Над пет години	-	-
Вкупно	3.898	4.696

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

2013

NLB Нов пензиски фонд

НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје

Ул.Мајка Тереза бр.1, 1000 Скопје

02/ 15500 | 02/5100266 02/5100297 | 078/337883 | 070/236787

kontakt@npf.com.mk | www.nlbnpf.com.mk